

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Égy évre ..... 24 korona.
Égy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Égy évre ..... 28 korona.
Égy hónapra ..... 3 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

3-hasábos petty sor egyábr 20 fill.
számadás következőnél 16 fillér.

nyitász petty sorra 46 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egye-
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Részvé-
Társaság.
József tőherceg-ut 22.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, október 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- A hus és a háború.
- Milyen lesz az új kórház?
- A háromnapos aradi lövészversenyek. Zsigomár.
- Kávéházi tudósok.
- A csen-őrszázadosné rejtélyes halála.
- Tisza István és az aradi szociálisták.
- Ciklusos előadások az aradi színházban.
- Nagy csalások a lövészversenyek körül.

Berzeviczy békeközvetítése.

Arad, október 11.

Benn, az ülésteremben Apponyi Albert gróf a török-olasz béke érdekében interpellált. Az elnöki fogadószobában pedig a magyar parlamenti béke érdekében tanácskozik Berzeviczy Albert Justh Gyulával. Vajjon a két Albert közül — elmélkednek a folyosókon, s az ajtó körül, — melyiknek lesz több sikere a béke körül?

Berzeviczy mindenesetre több őszinteséggel és erősebb akarattal közvetíti a békét, mint azok a diplomaták, akik a tripoliszi hódítást megakadályozhatták volna s akik a konfliktus további következményeit elháríthatnák. S elismerni valóan nyilatkozik meg a béke óhaja az ellenzéken is, amely szintén érzi a helyzetnek felfordult, tovább nem tartható voltát.

Békétárgyalások anyagát rendszerint csak azok sikere vagy kudarca után szokták elmondani. Miután ezidő-

szerint egyik sincs meg, ismeretlenek azok a feltételek, amelyekről ma délben Berzeviczy tárgyalt. Akármennyire szép lett volna az előre elképzelt jelenet, hogy fél egy órakor a Házelnök, egy papírlapot tartva kezében ezzel nyitja ki az ajtót a reá váró ujságírók és politikusok előtt: „Uraim, meg van a béke!” — ez a szép, hangulatos kép még nem következett be, s ha van is kilátás, hogy meglegyen, mindenesetre várat magára.

Ez természetes is. A parlamentairenek előbb a feltételeket kell tudni, azokat az egyik féltől a másikhoz vinni, s csak ezek után keletkezhetik a közeledés, a béke szövése. Ma a Házelnök, békegalamb minőségében bizonyára csak ad referendum vette a kikötéseket, a formákat, amelyekhez az obstrukció abbanhagyását köti az ellenzék; a kapacitálás munkája bizonyára későbbre marad.

Az, ugylátszik, előre biztosított eredménye a tárgyalásoknak, hogy a kormány hajlandó a költségvetést a véderő-javaslatok vitájának megszakitásával napirendre tűzni, viszont az ellenzék azt akadálytalanul átbocsátja. Ennek révén egyfelől kikerülhet az, hogy az ország ne kerüljön ex-lex-állapotba (ennek árnyoldalait az utóbbi esztendő alatt eléggé megismerte az ország) másrészt pedig azokat a régi és jogos óhajításokat, amelyeknek csak az állami költségvetés keretén belül lehet eleget tenni, így nem odázzák el bizonytalan időkig.

Hanem csupán ez, ha ebben megegyeznek a többség és az ellenzék nem jelent megoldást és rendet. A ország nemcsak egy kis föllélegzést kíván, hanem állandó, nyugodt, zavartalan testműködést is. Nem rövid fegyverszünetre van szükség, hanem tartó békére, amelyben a törvényhozás öre és súlyos adósságait leróhassa. Ez má sokkal, sokkal nehezebb probléma. A válság esomójának kibogozását a teszi kinossá, hogy az obstrukcióbar egysült ellenzék egyes részei más-más célokért folytatták az obstrukciót, s a kormány, ha engedményeket tehetne, az egyiknek adott concessióval megronthatná a másiknak békés hajlandóságát. Ami az egyiknek kedves, a másik előtt gyűlölt; viszont amit a másik értékesnek és a leszerelés megfelelő árának tekintene, azt a harmadik üveggyöngynek nézi és kicsinylően fogadja.

Lehetetlennek azonban mégse látszik a békeszerző vállalkozás. Legalább Berzeviczy Albertről nem tehető föl, hogy ennek tudatában fogott volna hozzá a közvetítéshez, csak formakép, hogy elmondhassa: megtett mindent, ami tőle telhetett. Az ellenzék vezéreiről se akarjuk hinni, hogy azzal a gondolattal fogták meg a béketárgyalások fonalát, hogy szélső álláspontjukból engedni nem fognak. A békének őszinte és becsületes szándéka annak elismerését kell, hogy magában tartalmazza: az obstrukció, amely kárára van az országnak, nem folytatható s ennek kiküszöbölésére min-

A végzetes szerelem.

Írta: Ifjabb Jeszenszky Sándor.

A Vámbáz egyik rideg, piszkos kis szobájában dolgozott Bóczki ur. Hatalmas könyvek, mindenben millió meg millió szám, vették körül. És Bóczki ur lelkiismeretes pontossággal szolgálta ki ezeket a könyvtáriassokat. Kora reggeltől déli két óráig sürgött forgott körülöttük lyukas könyvekű lüszter-kabátjában, s hol egyikbe, hol másikba irt bele pár számot.

Bóczki ur félénk, szőke emberke volt, alig harminc éves. Nagyon rendes természetű, ami elsősorban ruházatán látszott meg. Ruháját, mihelyt belépett a hivataiba, levetette, kismítva a szekrénybe helyezte és viseltes hivatalos öltözékét vette magára. De ha kilépett a hivatalból, különösen ha új barna ruhájában lépett ki, nemcsak némi eleganciát áralt el külseje, de határozottan csinos ember benyomását tette.

Egyetlen szenvedélye volt az olvasás. E szenvedély már gyermekkorában rabul ejtette, amikor minden nyomtatott papírost, ami elébe került, volt bár az árjegyzék vagy tudományos munka, mohó érdeklődéssel olvasott végig. Később szépirodalomra adta magát s egész rendszeresen művelődött. A folytonos olvasás elvonta az emberektől, a sok regény ábrándokat lopott lelkébe s ezért Bóczki ur félénk és kék szemének tekintete réveteg.

Pontos és kitűnő hivatalnok volta nem az ő arratermettségéből következett, hanem félénkségéből s az istentől adott nagy szerénységéből, a mely minden és mindenki előtt meghódolásra készítette. Ha a hivatalos órák ideje alatt csak perenyi szabad ideje maradt, sietve merült bele olvasmányába és lelke az állam számvitelének rideg honából szebb világba repült. Boldog ember volt, a bírálás csirája sem volt meg benne, csak az elismerés szolgátságig menő tisztelete. Mindent élvezett, mindenben gyönyörködött. Ha az elismerés és elragadtatás lázában felkapta a fejét könyvéből s meglátta azokat az óriási számadási könyveket, az ő egész eddigi élete munkásságának temetőit, nagyon elszomorodott.

Különösen a nagy emberek életrajzai érdekelték és igen sok életrajzi munkát olvasott. Mennél apróbb, mennél kicsinyesebb részletekbe hatolt az életrajz, annál jobban érdekeltte. Lázasan keresett a saját körülményeihez hasonló helyzetben levő zseniket és boldog volt, ha csak egy kis biztató, hasonló körülményt sikerült találnia. Sokat tanult ezekből az életrajzokból és sokat gondolkodott felettük. Elméletben rájött, hogy nem kell okvetlen ragaszkodni ahhoz az élettervhez, a melybe az embereket kora ifjúságukban beállítják; az életpálya nem kötél, amelybe kapaszkodva végig kell haladni, hanem olyan,

mint egy kormánykerék, amelynek minden oldalán van fogója s bátran el lehet engedni, mert akárhogy fordul, egy fogó mindig lesz előttünk, amelybe kapaszkodhatunk. Meglepődve látta, hogy azok az események, amelyek a jelenben olyan nagy horderejűeknek s végzetes következményűeknek látszanak, miként törpülnek el az idők múlásával és egy életpálya milyen jelentéktelen eseményeivé zsugorodnak össze.

Azok a nagy szenvedélyek, azok a mindent magukkal ragadó, végzetes szerelmek, melyeket a halhatatlanság lapjairól olvasott Bóczki ur, felkeltették az ő szerény szerelem híján való lelkének minden irigységét. Ilyenkor förgöttegek dultak lelkében s úgy érezte, hogy csak a szerelem tisztító viharára van szükség, hogy lelkében megnyilhassanak azok a források, amelyek majd a halhatatlanság közé emelik őt is.

Igy épült fel az az ábrándvilág, amelyben Bóczki ur élt. Temérdek baja volt az emberekkel, akiknek egy-egy kiméletlen realista mondata gyakran egy pillanat alatt romba döntötte a gyönyörű építmény nagy részét s ilyenkor Bóczki ur kénytelen volt most már erősebben, nagyobb teherbírással újra építeni ábrándjait. Ez a gyakori rombadőlés és az újraépítkezés lelki fáradságai készítették Bóczki urat az emberektől való visszavonulásra.

lehető módot igénybe kell venni. tehát komolyan óhajtja a kibontást, annak nem szabad feltételül ismét kikötnie, amelyről előre tudta, hogy teljesíthetetlen. Gondokba borulva, feszülten várja emezt a béke-közvetítések eredményét. Ezek várása közben önkéntlenül eszébe jut némelyeknek a képviselőház amaz emlékeztető ülése, melyen az ősz Tnaly Kálmán az obstrukció legválságosabb időpontjára, kérő kibékítő szóval fordult az egymással szemben álló pártokhoz, s ő szavára néhány perc alatt meglett pecsételve a béke, és eltemetve obstrukció. Hátha... hátha, most ismétlődik ez a nagy jelenet, — hogy ha már ez nem, legalább az a tény, amikor az házelnök ezzel jön a fogadó-szobájából: „Uraim, megint a béke!”

A miniszterelnök hazaérkezése. Héderváry Árpád gróf miniszterelnök ma reggel fél tíz órakor Fiuméből Budapestre érkezett. A miniszterelnök a pályaudvarról a miniszterelnöki palotába hajtatott, ahol kevéssel megérkezése után Auffenberg Mór lovag hadügyminiszter látogatását fogadta.

Kétféle választójog. Nyiregyházáról jelentik: Nagy feltűnést kelt Vay Gábor grófask, a zabolcsmegyei Justh-párt elnökének a megyeyűlésen tegnap mondott beszéde a szavazati jog kérdésében. Vay Gábor gróf ugyanis kijelentette, hogy elfogadja az állandó választmány javaslatát, amely a szavazati jogot a magyarul írnival, olvasni tudáshoz kívánja kötni s hozzátette, hogy ne higgye senki, hogy a Justh-párt el fog állani ettől a követeléssel. A felszólalás nagy megütközést keltett a megyei Justh-párt kerében, minthogy Vay Gábor gróf fölfogása az általános szavazati jogról merőben ellentézik a Justh-párt radikális választójogi programjával.

Békésmegye és az obstrukció. Békésgyuláról jelentik: Békésmegye törvényhatósági bizottsága ma Kéry Gyula főispán elnöke alatt tartott közgyűlésén foglalkozott a verseci átiratokkal. A közgyűlés határozatában elítélte

az obstrukciót és a parlament munkaképesség tétele után az általános, titkos és egyenlő választói jog megvalósítását követelte a nemzeti szupremácia megvédelmezésével.

A hus és a háboru.

— A képviselőház ülése. —

Tévirati tudósítás

Budapest, október 11.

A Ház mai ülése alatt is minden érdeklődés a folyosóra szorult ki, a teremben csupán a névszerinti szavazásban sorra kerülő szavazók gyér csoportjai voltak benn. Az ülés végén azután két érdekes interpelláció vitte be a terembe a képviselőket: Károlyi Mihály gróf az argentinai huskérdésben. Apponyi Albert gróf pedig a tripoliszi bonyodalom dolgában terjesztett elő nagy és figyelmes hallgatóság előtt interpellációt.

Az ülésen Kabos Ferenc, majd Berzeviczy Albert elnökölt. A jegyzőkönyv felolvasása után Egry Béla a múlt ülés naplója ellen tett kifogást. Az elnöki előterjesztések közül három kérvényre névszerinti szavazást kértek.

A napirendből két névszerinti szavazást intézett el a Ház s félegykor áttért az interpellációkra.

(Az argentinai husbáhozatal.)

Károlyi Mihály gróf az argentinai husárgyalások ügyében interpellál. A miniszterelnök a husiparosok nála tisztelgő küldöttségének kilátásba helyezte, ha a drágulás és a husinség szükségessé fogja tenni, a magyar agrárérdekeket védelmező paragrafusok rendelkezéseinek átlépését. Ezzel szemben Serényi gróf földművelésügyi miniszter a magyar mezőgazdaságot védő törvényes intézkedések szigorú érvényben tartását ígérte meg. E két nyilatkozat között tehát éles ellentét van, amelyet föl kell deríteni. Kifogásolja, hogy a miniszterelnöknek a jogosult agrárérdekek iránt nincs kellő érzéke. Az osztrák miniszterelnök Ausztria mezőgazdasági érdekeit sokkal nagyobb energiával védi. Az argentinai hus az itteni állapotokon nem változtat, legföljebb annak ára is az itteni husárakhoz emelkedik föl. A husbáhozatal megengedéséért Ausztriától kellő rekompenzációkat nem is kaphatunk, hiszen a legutóbbi tárgyalásokkor fölállított követeléseit a magyar kormány máris elejtette. A segítségnek egyedüli módja az, hogy a termelőket közvetlenül összeköttetésbe kell hozni a fogyasztókkal. Ha a kormánynak ez az anti agrárius politikája meg nem változik, kénytelen lesz az egész gazdaság haladéktalanul az önálló vámterület

követelésével föllépni. Kérde a földművelésügyi minisztert, hogy azonosítja-e magát a miniszterelnöknek a husiparosok előtt tett nyilatkozatával vagy sem?

Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter kimerítő választ akkor ad, ha a kormány egész akciójáról beszámolhat. Hivatkozik Gautsch báró tegnapi beszédére, melyben kijelentette, hogy a tárgyalások folyamatáról a két kormány megállapodás szerűen halgat. Meg kell azonban jegyeznie, hogy az osztrák közvélemény és sajtó sokkal egyöntetűbben áll a maga kormány mellett, mint nálunk. Ez ugyan őt nem érinti, de a magyar érdekek szempontjából hátróztatja, hogy minden részlet az eddigi tárgyalásokról csupán kombináció, mert hivatalos közlés még nem történt. Károlyi gróf vádjára azt feleli, hogy az ország érdekében annyit tesz meg, amennyit megtehet. Az argentinai hus kérdését a magyar gazdaságnak kissé idegesen kezeli, holott a gazdáknak ennél fontosabb érdekei is vannak. Végleges választ a tárgyalások befejezése után ad.

Károlyi Mihály gróf kérde a minisztert, hogy ha a tárgyalások tartamára hallgatást fogadtak, miért nem tartotta ezt a miniszterelnök is kötelezőnek? Kifogásolja, hogy a husiparosokkal másként bántak el, mint a gazdákkal.

(A tripoliszi bonyodalom.)

Apponyi Albert gróf az olasz török háborúnak Magyarországra és Ausztriára veszedelmessé válható mozzanataival foglalkozik interpellációjában. Értzi a felelősség súlyát, mely reá is hárul, mikor egy szövetséges és egy barátságos állam harcának egyes jelenségeit hozza a Ház elé. Kritikát semerrfelé nem akar gyakorolni, csupán a szerződéses és megállapodások által megszabott nemzetközi viszonyok szempontjából szól a kérdéshez. Leszűrődött nemzetközi jogi elv, hogy két egymással küzdő hatalom harca barátságos közvetítő szándékkal közbe lépni egyik féllel sem barátságatlan lépés. Ez annál elkerülhetetlenebb, mivel a nemzetek érdekeiféle oly sokféleképpen összenőttek, hogy két állam harca rendszerint több más állam érdekét is érinti. Fölhívja a miniszterelnököt, hogy befolyását vesse latba oly irányban, hogy a mi külügyi hivatalunk kezdjen közvetítést, vagy ha azt már megkezdette, folytassa azt a legbarátságosabb szellemben. Ha ez a háboru tovább tart, senki sem láthatja ma, hová vezet, micsoda kiterjedést vesz. Az Adriai-tengeren történt incidensek máris olyan izgatottságot keltettek, hogy ez izgalom továbbterjedése könnyen a legsúlyosabb veszedelmekre vezethet. Kérde a miniszterelnököt, tett-e lépést ez irányban külügyi hivatalunknál, vagy szándékozik-e ilyen lépést tenni.

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek. Az ülés félkettő előtt zárult.

Egy nyári estén, amikor a hold teljes fényvel ragyogott s Bócski ur lelkében elemi erővel tomboltak az ábrándok, elkövetkezett a válságos perc. Bócski ur elhatározta, hogy kilép a téletlenségből a tettek mezéjére s maga is írni fog. Hirtelen feltámadó szerénysége ugyan fejére rántotta szégyenlősen a paplant, mégis a nagyratörő szándék oly erős volt, hogy másnap reggel is megmaradt a mellett, hogy a jövő irodalmának remekét ő fogja megalkotni.

E nagy terv kiviteléhez a körülmények épen kedvezőek voltak, másnap kezdődött ugyanis Bócski ur négyheti szabadsága, amelyet kért nem kellett, mert akkor Bócski ur nem merne volna kérti, hanem amely kijárt s így ő is részesült benne. Elhatározta, hogy egy elhagyott kis osztrák fürdőhelyre megy, mivel ott senki sem ismeri és nyugodtan dolgozhatik. Ez határozottan nagyozás volt Bócski urtól, mert őt sehol sem ismerték és emiatt akárhova bátran elmehetett volna.

Végre szerencsésen megérkezett a fürdőhelyre és bár rengeteg mennyiségű papírt, tollat és tintát hozott magával hazuról, természetesen a hivatalban szereszte, első napokban nem írt semmit, csak járkált és rendezte gondolatait.

Harmadik napon szenzációs hír terjedt el a kis fürdőhelyen. Valami híres szép asszony, egy német gyáros felesége volt érkezében. A hír Bócski urhoz is elhatolt s ő is érdeklődéssel

várta a neveztes dáma érkezését. Végre megérkezett a szépség s a fürdővendégek elismeréstől suzárzó tekintetétől követve vonult be az étterembe. Bócski ur asztalával szemben foglalt helyet. Bócski ur megnézte s tényleg megállapította, hogy szépség. Szemléldését a szép asszony bátor tekintete zavarta meg és Bócski ur kénytelen volt lesütni szemét. A vaosoránál ugyanez a jelenet ismétlődött. Este Bócski ur már nem bírta összeszedni gondolatait, több ízben a szép asszony jutott eszébe. Alázatos szerénységgel elgondolkozott azon, hogy vajjon kik azok a boldogok, akik ilyen szép asszonyok szívében laknak. Mert annyit már tudott a regényekből, hogy nem okvetlen a férfiek azok a szerencsések.

Következő nap az ebédnél hozzá jött a fürdőorvos és felajánlotta, hogy bemutatja a fürdő büszkeségének, a szépasszonynak Bócski ur lelkében iszonyu felfordulás támadt, megijedt, hogy ábrándjai teljesülni fognak és erősen szabadkozott. A fürdőorvos kifejtette, hogy a bemutatkozás gavaléri kötelessége Bócski urnak, mivel a fürdőhelyen jelenleg más számot tevő fiatal ember nincs s az isten-nőt mulattatni kell.

Az érvek legyőzték Bócskit, s miután a szépasszony már észrevette a kapacitálást, nem lehetett ellentálni s Bócski lángvörös arccal közeledett az isteni nő asztalához s azt sem tudta, mit feleget össze a bemutatkozás után. Rövid idő alatt megbarátkozott a szépasszonnyal és önértetéhez kezdett kapni. Az ismer-

retség negyedik napján Bócski ur már annyira merészkedett, hogy este, mikor magában volt, azt merne gondolni, hátha a szépasszonynak ő is tetszik. Melleleg megjegyvezve, ő már fülig szerelmes volt belé. Nagy átalakító hatással volt reá e szerelem, már a kézelőt is csak egy napig hordta s nem fordította meg másnapra.

Elmult egy hét és Bócski ur teljesen megveszett. Kettesben ültek a holdvilágos parkban, mikor távol s közel élő lény sem volt és Bócski ur szavait az öze len, tiszta szerelemtől s az asszony hallgatta. Mikor hazament este, szíve oltárán gyertyákat gyújtott a szép asszonynak, mint az örök tiszta női ideál megtestesülésének. Egy holdvilágos estén baj történt. Bócski ur ma sem tudja, hogy történt, az asszony ajakán érezte az ajkát. Emután teljesen elvesztette a fejét. Csak éjszakánként, mikor hazakerült, volt ideje gondolkodni. Az óriási szerelem viharát érezte lelkében s az asszonyt, mint a nagy szerelemnek ellentálni nem tudó szentet, imáda. E felejtett mindent s úgy érezte ez a szerelem egy ágyu, amely őt a szürkeségben a halhatatlanság égboltjára lövi, hol ő majd mint üstökös fog tovább ragyogni s karjával átölelve, magával ragadja az ő muzsáját, a szépasszonyt. Leiki szeméi előtt már megjelentek életrajzának ama lapjai, melyek e végzetes szerelmet tárgyalják. Óriási magasságban hitte magát. Hivatalnoktársai, úgy gondolta, csak mint hangyák nyüzsgöhetnek körötte. Lehullottak a korlátok és eltűntek a földi élet apró kisiesé-

Milyen lesz az új kórház?

— Üdülő-park terve. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 11.

Az aradi megyei közkórház előbb-utóbb mégis ki fog vándorolni mai rozoga, ódon, rendeltetésének alig-alig megfelelő épületéből, amelyben ma a kórház nagytudású és lelkiismeretes orvosi kara kettős küzdelmet folytat: az emberi egészség és élet megmentésén kívül azért is külön erőfeszítéseket kell tennie, hogy az eredményes kórházi gyógykezelés modern feltételeit: a rendet, a tisztaságot, jó és elegendő levegőt, tágas helyet előteremtse a betegek számára.

Amidőn a nyáron Zimmermann Károly drt nevezte ki Urbán Iván főispán a kórház igazgató-főorvosává, előrelátható volt, hogy a kórházépítés kérdésében olyan fordulat állt be, amely gyorsítani fogja a kedvező és egyedül helyes megoldás létrejöttét: az új kórház építését. Ismeretes, — az Aradi Közlöny is több ízben megírta már, — hogy milyen komplikációi vannak a kórházépítésnek, amelyre nézve a város és megye törvényhatóságai által kiküldött bizottság nem tudott még megegyezésre jutni. Így máig sem sikerült megállapodni az új kórház helyében, ámbar minden oldalról legszívesebben hajlanak most már a régi temetők helyén kombinációba vett városi telek felé, amelynek átengedése ellen — úgy hirdik — Arad városának sem lenne kifogása.

A kérdésnek ez a része még különben pénzügyi nehézségekkel is összefüggésben áll. Annyi bizonyos, hogy a mostani kórház kibővítésének, vagy átalakításának gondolatát elvetették. Új kórházat fognak építeni, de a kórház építéséhez szükséges kétmillió koronás kölcsön még nincsen hivatalosan biztosítva. Valószínű, hogy a pénzügyminiszter régebbi álláspontja megváltozott már és nem ellenzi többé, hogy az országos betegápolási alaphól megadják ezt a kölcsönt, amelynek amortizációjára a kórház napi ápolási díját 1 korona 80 fillérről 2 korona 10 fillérré emelnék föl az új 600 ágyra berendezendő kórházban. A miniszteriumban most teszik meg illetékes helyről a lépéseket ennek az anyagi támogatásnak a megszerzésére, illetve hivatalos formában való biztosítására.

Az új megyei kórház alapvető és nagyvonalú tervei közben már kezdenek kibontakozni és máris megállapítható, hogy az új kórház minden tekintetben modern és a gyógyítás minden ágát felelő lesz. Jelentős szerepe lesz az új kórházban az elmeosztálynak. Országos a panasz, hogy az elmebetegeket nem lehet elhelyezni, mert valamennyi elmeegógyintézet — állami és törvényhatósági — zsúfolva van. Ez az állapot már országos akció megindítását is eredményezte. Aradon is nagy nehézségeket okoz az elmebetegek elhelyezése, mert a kórház mostani épületében alig egynéhány számára tudnak helyet adni. Az új kórházban megfelelően elkülönített, modern berendezésű elmeosztályt terveznek, a mainál jóval több beteg számára. Az eként kibővített elmeosztály még jövedelmezőnek is mondható, mert sajnos, előrelátható, hogy ezen az osztályon nem maradnak üresen a betegágyak.

A legújabb és legmodernebb kórházak közé fog tartozni az aradi a létesítendő *üdülő-pavillon* révén. Nagy jelentőségű és értékes gyógyintézmény ez, amely lábadozó és utókurára szoruló betegeknek ad helyet. A kórházi osztályokról gyógyultán távozó súlyosabb betegek, sokszor reászorulnának még néhány hetes utókurára, de ezt a kórház, amely ilyesmire berendezve nincs, nem adhatja meg nekik. Ezt a hiányt pótolja az *üdülők* osztálya, amelyen esetleg olyan félig-meddig bejáró betegek is lehetnének, akik éjszakára hazamennek és csupán a nappali órákat töltik kezelés céljából a kórházban. Az *üdülők* osztályán a legkülönbözőbb főllábadt betegek utókurájára nyújtana alkalmat az aradi kórház, amely az *üdülők* osztályával a legújabb fővárosi kórházak mellé kerülne.

Mint a modern kórházak: az új aradi kórház is pavillon rendszerben fog épülni és az említett újításokon kívül valamennyi kórházi osztály egészen modern és új felszereléssel és beosztással készül. Nagyarányú lesz a kórház sebészeti osztálya, amelyet külön szepsztikus és aszeptikus műtőteremmel terveznek.

Tervbe vették azt is, hogy az új kórházat *önálló villamostelep* lássa elárammal, azonban ez a terv annyiban akadályokba ütközik, hogy az aradi villamosságai vállalatnak szerződéses joga van a kizárólagos villamáram szolgáltatásra Aradon.

A kórház gyógyítási osztályait természetesen konyha és mosókonyha fogja kiegészíteni és telenteleg úgy áll a dolog, hogy épen erre a kettőre van legelőbb szükség. A kórtermet, műtőszobákat megfeszített ígyekezettel még csak rendben lehet tartani úgy, hogy a megyei közkórház berendezése iránt, a körülményekhez képest, semmi panaszt nem lehet emelni. A konyha és mosókonyha azonban olyan, hogy nem lehet tudni, melyik pillanatban mondja föl a szolgálatot. A mai kórházi konyha annyira szűk, hogy abban nem is művészet, hanem csoda négy száz beteg számára főzni. A mosókonyha pedig, bár újabb épület, szintén roskadozó, mert a folytonos gőz egészen átítatta falait. Már a kórház előző igazgatója kénytelen volt kijelenteni, hogy semmiféle felelősséget nem vállal a konyhában történő bajokért.

A kórház igazgatósága már azzal a tervvel foglalkozik, hogy *barakk-konyhát* létesít, ha hamarosan nem sikerül dűlőre vinni az építkezés dolgot.

A háromnapos aradi lóversenyek.

— A nevezések lezárása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 11.

Október 21., 22. és 23. napján tartják meg az Aradi Versenyegylet rendezésében az aradi lóversenyeket. Az első és második napon a pályaversenyeket bonyolítják le, a harmadik nap pedig az 50 kilométeres tereplovaglós versenynek van főntartva.

A tereplovaglós verseny iránt ezidén is csakoly nagy az érdeklődés, mint a múlt évben, amikor az Aradi Versenyegylet volt az első polgári lovasegyesület, amely tereplovaglós versenyt rendezett. Az ötven kilométeres verseny díjazása is elsőrangú, amennyiben a győztesnek 3000, az utána következő helyezetteknek 2000, illetve 1000 koronát biztosít, a díjak összege pedig 9000 korona.

A tereplovaglós versenyre a szeptember 30-iki nevezési zárlatig ötvenhárom nevezést adtak le és pedig a következő tulajdonosok, az alábbi lovakat a megnevezett lovasokkal:

Antony Rudolf Orchidés és Maricopa lov. a tulajdonos. Appel János báró 12. huszárhadnagy Játszó, Eklipse és Véletlen lovagolja a tulajdonos. Argyelán Zoltán 2. h. h. hdgy. Wotán lov. a tulajd. Asztalos Béla 12. h. hdgy. Grasteufel lovagolja a tulajdonos. Bacskák Pál 9. h. h. őrn. Derengős lovagolja Filótás Ferenc száz 9. h. h. Baich Péter báró hdgy. 7. h. Justitia lovagolja a tulajdonos. Bartha Albert száz. vk. Belle Parisienne lovagolja a tulajdonos. Basselli Gyula báró száz. 15. dr. Prince Gregorie lovagolja Büngr Rudolf hdgy. 15. dr. Bissingen Ernő gróf fhdgy. 5. dr. Mindello lov. a tulajd. Boronkay Károly hdgy. 10. h. Figura és Kényes lovagolja a tulajdonos. Bregant Kamilló fhdgy. 5. dr. Mendel lovagolja a tulajdonos. Brunhuber László hdgy. 3. h. h. Derengős lovagolja a tulajdonos. Burián Géza hdgy. 7. l. t. o. Geller lovagolja a tulajdonos. Dobokay Béla fhdgy. 10. h. h. Rocambol lovagolja a tulajdonos. Báró Egger Gottfried hdgy. 12. h. Bamberger lovagolja a tulajdonos. Gróf Esterházy Alajos hdgy. 7. h. Daniló lovagolja a tulajdonos. Fanta Géza száz. 7. h. Tamagnó lovagolja a tulajdonos. Filótás Ferenc száz. 9. h. h. Annexió lovagolja a tulajdonos. Geist Gyula Kényes lovagolja Némái Antal hdgy. 2. h. Geist Gyula Csalfa lovagolja Lipcsy Márton fhdgy. 6. h. h. Gergye József hdgy. 10. h. Liszka lovagolja a tulajdonos. Guzmán Miksa száz. 6. l. t. o. Miguel lovagolja a tulajdonos. Halmay Barna hdgy. 12. h. Casimir lovagolja a tulajdonos. Haszlinger Ferenc hdgy. 3. h. h. Marabu lovagolja a tulajdonos. Hübel József száz. 3. h. Kurt lovagolja Kenese Waldemar fhdgy. 12. h. Juricskay László ur Bukai lovagolja Szunyogh Rezső hdgy. 7. h. Kellersperg

gei, házbér, hivatal, mosatás és a többi. Szabadnak, nagynak, hatalmasnak érezte magát óriási szenvedélyében s gyakran gondolta, hogy ha az emberek tudnák, hogy e kis fürdőhelyen dobog most Európa egyik legnagyobb szíve!

A boldog percek futva sietnek s a szabadság elmúlt. Bóczki ur megemlítetté asszonyának, aki erre azt felelte, hogy reméli még két hétig itt láthatja, mert ő még két hétig marad.

Bóczki ajakán gunyos mosolylyal, ami a hivatalnak szólt, kijelentette, hogy marad. Egyáltalában nem volt szándéka hivatalába visszatérni. Az istennő megszóktatése, vagy Németországba kísérése volt a terve, de ezt is csak zavaros körvonalakban gondolta, megfontolásra, átgondolásra sohasem ért rá.

Szánakozó mosolylyal gondolt hivatalnoktársaira. Hívságos fantáziájával még azt is elképzelt, hogy miként fogják beszélni és terjeszteni az ő szerencsésjét.

— A Bóczki így! A Bóczki úgy! Nagy szerencsésje van annak!

Teltek a napok, amikor vendége érkezett. Egy Németországból hazautazó barátját látogatta meg. Tulárado szíve nem bírta megtitkát egy hazai rokonlélek előtt és eláradozta nagy szerelmét, még azt is, hogy fűtül a hivatalra, a szabadság lejárt, de nem megy haza.

A barátot bemutatta végül a szép asszony-

nak és mikor elváltak tőle, „Ugye mi szép!” kiáltással fordult a barátjához.

— Nem szép. Szép lehetett — felelt a barát — nagyon elhízott. Az a fajta nő, akinek mindig kell a férfi s minden nadrág után fut. Te is csak azért részesülsz most kegyeiben, mert jelenleg nincs itt más. Jó lesz haza utazni, baj lesz, ha sokat késel!

Bóczki ur ereiben megfagyott a vér. Előbb ijedt meg, mint lovagi szerelmes szívének tiltakozása megszülethetett volna. Borzasztóan hatott rá ez a pár józan szó a hűvös őszi éjszakában. Nem felelt semmit.

Hazament, de nem tudott aludni. A kétségek egymás után rombolták le álmait. És mikor a hajnal első sugarai belopództak szobájába, már belátta, hogy az asszony tényleg elhízott és nem is olyan szép. Mikor felkelt a nap, már végiggondolta az egész szerelmét s megállapította, hogy az asszony csak kalandot keresett. Reggelinél pedig már annyira megutálta szerelmét, hogy futva ment pakkolni s azt hazudta, hogy sürgőnyt kapott, azonnal kell hazautaznia.

A vonat zakatolva robogott hazafelé. Bóczki ur kinézett az ablakon. Szerette volna, ha valami határozott véleményt tudna alkotni a nyár nagy eseményéről, de teljesen lefoglalta az a gondolat, hogy milyen ürügygyel mentse ki egy heti mulasztását, vagy hol szerezzen orvosi bizonyítványt.

Oswald báró száz. 15. dr. D one lovagolja a tulajdonos. Kovács István fhdgy. 9. h. h. Gyurka lovagolja a tulajdonos. Kubin János száz. 6. uil Niki lovagolja a tulajdonos. Latka Vince őrn. 7. l. t. o. Red Prince lovagolja a Kleinhempe. Gyula zászl. 7. l. t. o. Makay Gyula száz. 9. h. h. Kishamis lov. Sibrik Sándor fhdgy. 7. h. h. Margitay József hdgy. 10. h. Sebaj lovagolja a tulajdonos. Mezőhegyesi áll. ménes Adieu lovagolja Csizsár Dezső hdgy. Mezőhegyesi áll. ménes Durocs Nonius lovagolja Gundelfingen György fadgy. Mezőhegyesi áll. ménes Adieu lovagolja Krauthacker Emil fhdgy. Mezőhegyesi áll. ménes Ignác-Nonius lovagolja Némay Ferenc fadgy. Mezőhegyesi áll. ménes Hadad lovagolja Némay Ferenc fadgy. ifj. Purgly János Toai lovagolja Kulifay Andor hdgy. 3. h. h. Pust Jenő száz. 10. h. Ernst lovagolja a tulajdonos. Rihmer István száz. 8. h. h. Miss Kellermann lovagolja Herman Mihály fhdgy. 8. h. h. Schmitt Pál hdgy. 7. h. h. Celestia lovagolja a tulajdonos. Schmitt Pál hdgy. 7. h. h. Dehogy lovagolja a tulajdonos. Swoboda Károly hdgy. 7. l. t. o. Funke lovagolja a tulajdonos. Szentkereszt István báró fhdgy. 2. h. Babér lovagolja Wodianer Béla hdgy. 12. h. Thomka Elemér hdgy. 8. dr. Remény lovagolja tulajdonos. Waldsauer Henrik száz. 8. h. h. Helyes lovagolja tulajdonos. Waldbauer Henrik Rózi lovagolja tulajdonos. Woraciczky János gróf hdgy. 5. h. Flegel lovagolja tulajdonos. Zwirina Károly fhdgy. 7. l. t. o. Fuss lovagolja tulajdonos.

A versenypályán megtartandó sikk, gát és akadályversenyek nevezési zárata október 10 én este 8 órakor volt. A két versenynap kilenc futamára összesen 129 nevezést adtak le. A jól sikerült nevezésekben ötvenöt ló szerepel. Az aradi és aradmegyei versenyistálló tulajdonosok és futtatók közül Brunhuber László hadnagy, Czárán János, Hehs László, Korbuly László huszárhadnagy, Molnár Lajos huszárfőhadnagy és Wodianer Béla huszárhadnagy nevezték lovaikat csaknem az összes versenyszámokban. A nevezésekben különben nincsenek a vidéki pályák istállótulajdonosai, hanem nagy alagi istállók is szerepelnek. Nevezett Negropontes György a Magyarországon futtató passzionátus román sportsman, Baich Péter báró, Neimanns Rudolf, Haber Lajos, Mikes Andor főhadnagy, Esterházy Pál gróf, Begant Kamilló főhadnagy és még mások. Szóval az aradi lóversenyek érdekes sportot ígérnek.

Az egyes futamok szerint a következő nevezések történtek: I. nap, október 21. Sofronyai díj. Sikverseny 2400 méter, 12 nevezés. Osálai díj. Gátverseny 2800 méter, 16 nevezés. Eladó sikverseny 1600 méter, 15 nevezés. Hadsereg gátverseny 2400 méter, 14 nevezés. Mácsai díj. Akadályverseny 4000 méter, 12 nevezés. — II. nap, október 22. Kurticsi-díj. Sikverseny 3200 méter, 18 nevezés. Hadsereg akadályverseny 4000 méter, 9 nevezés. Eladó sikverseny 1600 méter, 17 nevezés. Simándi nagy akadályverseny 4800 méter, 14 nevezés. A második nap befejező versenyszámára az altiszti gátversenyre a 12. huszárezred összes altisztjei neveztek.

SPORT.

+ Bácska-ATE. A délmagyarországi bajnokságért folyó küzdelemben, vasárnap délután találkozik a Bácska az ATE-vel. Az érdekes mérkőzés Aradon, a Török Gábor-utcai sporttelepen fog lefolyni. Ezen a sok küzdelmet látott pályán tarják meg azt a mérkőzést, amely az idei sportszezon egyik legkimagaslóbb eseményévé fog alakulni. A két csapat minden tudását, erejét és lelkesedését fogja latba vetni, hogy a küzdelemből győztesként kerüljön ki. A Bácska hat csapattal mérkőzött eddig és mind a hatot legyőzte. A legyőzött csapatok között szerepel a TAE és a Sz. A. K. is, amit a saját pályáján vert meg. A vasárnapi küzdelem fogja eldönteni, hogy a Bácska megtartja-e a vezető helyet, vagy nem. Az ATE.

csapata, amely már többször szolgált meglepetésekkel, most is mindent el fog követni, hogy ellenfelét legyőzze. A lelkesedés, amely már sokszor segített győzelemre csapatokat, most is áthatja az ATE. fiatal és lelkes gárdáját, amely ép azért, mert a legfélelmetesebb ellenféllel kerül szembe, minden erejéből az ATE. színészek győzelméért fog küzdeni.

A csendőrszázadosné rejtélyes halála.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Szabadka, október 11.

Altörzsi Lőrinc Ignác, budapesti csendőrszázados felesége a házassága negyedik hónapjában Bácsalmáson, az özvegy édesanyja házában, szublimálttal megmérgezte magát. Vasárnap halt meg gyanus körülmények között, amiről a legkülönbözőbb pletykákat terjesztették a községben. A gyanúsító hírek következtében a bácsalmási járásbíró elrendelte a tragikus végzetű fiatal asszony holttestének boncolását. Kedden reggel boncolták föl a törvényszéki orvosok, akik megállapították, hogy a hirtelen halált szublimátmérgezés okozta. A csendőrszázadosné áldott állapotban volt.

A csendőrszázadosné tragédiájáról a következő jelentést kaptuk:

A Jeszenszky-család bács megye egyik legelőkelőbb családjai közé tartozik. A ház feje magas pozíciót töltött be a megye társadalmában. Mariska leányuk dédelgetett kedvence volt az uri társaságoknak. Föltűnő szépségével és nagy műveltségével csaknem mindenkit meghódított. Négy hónappal ezelőtt Altörzsi Lőrinc Ignác budapesti csendőrszázados nőül vette. A házasság után Budapestre költöztek. Közben azonban az édesanyja meghalt és az özvegy bácsalmási birtokára tért vissza.

Alig néhány nappal ezelőtt azonban a csendőrszázadosné is visszatért Bácsalmásra. A községben suttogni kezdtek. A fiatal asszony zárkózottan ült, nem mutatkozott az emberek előtt. A viruló szépségű, azelőtt vigkedélyű uriaszony buskomorrá vált. Ez a különös viselkedése érthetetlennek tűnt föl. Különösen özvegy édes anyja, aki rajongásig szerette, aggodott miatta. Féltő gonddal őrizte, minden lépését, cselekedetét figyelemmel kísérte.

A fiatal asszony nem sirt, nem panaszkodott. Némán szenvedett. A szenvedését, lelki gyötrelmeit nem palástolhatta el. Az arcára, a hangjába rajzolódott a szenvedés. A titokzatos viselkedésnek tragikus következménye volt vasárnap. Jeszenszky Mariska, a huszonhárom éves asszony, házasságának negyedik hónapjában váratlanul, gyanus körülmények között elhunyt.

A haláleset nagy feltűnést keltett a községben. Családi vizályról, a férjével való összekülönbözéséről beszéltek. Majd pozitív formában elterjedt az a hír, hogy a fiatal asszony nem természetes halállal halt meg. A hír a bácsalmási járásbíró fülét is megrütötte és elrendelte a holttest fölboncolását. Ezt az intézkedést különösen az tests indokoltá, hogy a leghatározottabb formában tragikus végű magzatelhajtási kísérletről is beszéltek.

A boncolást kedden reggel hajtották végre Barta Antal dr. és Váli Dezső dr. szabadkai törvényszéki orvosok. Az ügyészség képviselőjében Papp Sándor dr. ügyész jelent meg. A boncoló orvosok megállapították, hogy a csendőrszázadosné szublimát mérgezés következtében halt meg. Megállapították azt is, hogy áldott állapotban volt. Az ügyészség azonban nem indít vizsgálatot, mert bűnös kezek közre játsása kizártnak tekinthető. A tragikus sorsú fiatal asszony önkezével vetett véget életének.

Ciklusos előadások az aradi színházban.

— Szendrei igazgató terveit. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 11.

Az idei színházi évad nagyon rosszul kezdődik a színházakra, a fővárosiakra és vidékiekre egyaránt. A fővárosban egymásután bukna meg a bemutatott darabok és így a vidéki promiére sorsa már előre meg van pecsételve. Természetes, hogy ilyen körülmények között a vidéki színházak fokozottabb munkásságra vannak utalva, ötletekkel, ujszerű színházi produkcióikkal kell a közönség érdeklődését fenntartani, mert a robotszerűen leutánczott fővárosi darabokkal már nem sikerül a publikumot a színházba csábítani. És ebből a szempontból, t. i. a művészi szempontból, szinte nyereség a színházakra a darabokban szegény esztendő, mert bizonyos önálló munkára kényszerítik a vidéki igazgatókat.

A színházi szezon Aradon is gyengén indult. Ez indította Szendrei igazgatót arra, hogy az eddigi rendszertől eltérően önállóan hozzon színre néhány klasszikus és irodalom — történetileg értékes darabot. A darabokat, mint a színház tagjaitól értesülünk, ciklusokban fogják előadni. Nem új eszme ez, de mindenesetre helyes és célravezető — feltéve, hogy úgy rendezik, ahogy kell. Mert kétségtelen az, hogy minden intelligens színházlátogató, aki tehát nem a primadonna domborításáért, vagy éppen emészteni megy a színházba, a legnagyobb örömmel fog megnézni akár egy Csiki darabot, akár Szigligeti, Herczeg Ferenc vagy éppen Shakespeare és Molier darabot — megfelelő stílusos előadásban. Azért említettük ezt az öt szerzőt, mert az aradi színházban ennek az öt szerzőnek darabjaiból szándékoznak ciklusokat rendezni. A tervezett előadások körülbelül következők:

Schakespeare-től: Othello, Hamlet, Lear király, Szentivánéji álom;

Molier-től: Nők iskolája, Urhatnám polgár, Képzelt beteg, Tarfuff;

Szigligeti-től: Liliomfi, Cigány, Nők az alkotmányban, Királyfogás;

Csiky Gergely-től: Proletárok, Stomfai család, Mukányi, Buborékok;

Herczeg Ferenc-től: Ocskai brigadéros, Bizánc, A három testőr, Gyurkovics leányok. Egy egy ciklus két hétre terjedne és az alatt természetesen más darabokat is játszanának. A sorozatot a Csiky-ciklus nyitná meg novemberben.

Ezt a tervet bizonyos szempontból minden szépíró és nemesíró lelkesedő színházlátogató kell, hogy örömmel üdvözölje. Hiszen a legutóbbi Falu rossza előadás bizonyította be legjobban, hogy a közönség a divatját mult népszinműben is megtalálja azokat a kvalitásokat, amelyekért érdemes megnézni. És a Csiky meg a Szigligeti estéken bizonyára senki se fog azért a színházba menni, hogy bravuros technikát vagy modern meglátásokat, lelki megnyilatkozásokat keressen, hanem igenis azért, hogy élvezze azokat a művészi tulajdonokat, amelyek a szerzőket egy-egy korszak irodalmának élére emelték s amelyek, naivitásuk ellenére ha jól játszó ma is gyönyörűségére szolgálnak minden érzékeny lelkű embernek.

Csak hogy ezeknek a ciklusoknak nem szabad pusztán a bukott operettek és sikertelen francia malóságok közt hűzágok kitöltésére alkalmasni.

Tisza István és az aradi szocialisták.

(Felhívás rendbontásra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 11.

Az aradi szociáldemokratapárt vezetősége ma tartott ülésén elhatározta, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel tüntetni fog Tisza István politikája ellen és bizalmatlansági indítványt akar tenni Arad képviselőjével szemben a beszámoló alkalmából. A pártvezetőség elötünk fekvő határozatának szövegében felhívva iatjuk mindama közismert szólásokat, amelyekkel a párt híveket szokott magának toborozni. Ez a felhívás azonban különbözik a régi sablonoktól, mert most nemcsak a munkásság, hanem a polgárság támogatását is kéri a vezetőség a rendbontó törekvéséhez. Szinte biztosan állíthatjuk, hogy a polgárság, mint mindig, most is elereszti a füle mellett a szívrón hangokat s nem engedi magát megtéveszteni azoktól, akiknek folytonos sztrájkjai következtében az ipar- és élelmiszeik drágasága csaknem elviselhetetlenné vált a védtelen polgárokra. A polgárság — épen ellenkezőleg, — azoknak a zászlaja alá sorakozik, akik a mai társadalmi rend alapjainak megbolygatói ellen küzdenek. Ám csak tiltakozzék a szociálistapárt és jelentse be bizalmatlanságát Tisza Istvánnal szemben. Az erőszakoskodó féktelenségnek megvan a maga hatásos orvossága, tehát ezzel a jelszóval nem lehet terrorizálni Tisza István híveit. Ami pedig a bizalmatlanságot illeti, hát azt majd csak elviseli Arad képviselője, akit az ellenségei se vádolhatnak meg azzal, hogy bármikor is érdemessé akart válni a szocialisták bizalmára.

A pártvezetőség határozatának lényege az utolsó passzusban foglalható össze, amely szó szerint így hangzik:

„Az aradi szociáldemokrata párt felhívja Aradváros összes polgárait és munkásságát, hogy Aradváros képviselőjének, Tisza István grófnak aradi szereplésénél mindenhol legyen jelen és ragadjon meg minden lehetséges eszközökkel abbéli tiltakozásának kifejezésére, hogy eddig követelt politikájával nem ért egyet és azt a legnagyobb mértékben elítéli. Aradváros polgársága és munkássága október 19-én, csütörtökön reggel 6 órától kezdve mindég nyomában lesz Tisza Istvánnak és számon fogja tőle kérni szövegéseit, amiért a sok százmillió katonai kiadásokba a választópolgárság megkérdezése nélkül akar belemenni és az országgyűlést is beleakarja vinni annak megszavazásába; amiért az ő általa ígért kézszíves banktörvény elmaradt stb. stb. Határozatilag kimondja az aradi szociáldemokrata párt, hogy október hó 19-én délután, amikor a képviselő beszámoló beszédét tartja, általános munkaszünetet tart és ott megjelenik Aradváros munkássága teljes számában, mely alkalommal bizalmatlansági indítványt fognak beterjeszteni Tisza István politikája ellen.”

Senkise higgye azonban, hogy csupa színvalóság, amit ez a határozat mond. Ugyanis ez a határozat még a szakszervezetek vezetőiből alakult összevezetőségi ülés elé kerül és az mondja ki véglegesen, hogy helyes e az oktan tüntetés miatt félnapos munkaszünetet tartani s azzal a munkásságot érzékenyen megkárosítani?

Erre vonatkozólag a párt egyik szereplője ezt mondta nekünk:

— Nem hiszem, hogy a szakszervezeti összevezetőség belemegy az október tizenkencediki munkaszünetbe. Azt ugyanis senkise kívánhatja, hogy ezt a munkaszünetet a mun-

kaadók fizessék meg. A szervezetek pedig nem olyan vagyonosak, hogy a munkások bérvesztését megtudják fizetni. Valószínű tehát, hogy tüntetés esetén csak azok vonulnak föl, akik éjjeli munkát végeznek és így délután van szabadidejük.

A várva várt béke.

— A politika eseményei. —

(Saját tudósítók telefonjelenése.)

Budapest, október 11.

Az a béketárgyalás, melynek szálait a tegnapi napon Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke vette kezébe, a pártok és politikusok érdeklődését lassankint feszült várakozássá csigázta. Általában se jobbról, se balról nem sok jó reménységet fűznek ugyan a tárgyalás eredményéhez, de annyi hatását mégis látják, hogy pillanatnyira enyhített legalább valamit a politikai helyzet már-már tűrhetetlen mozdulatlanságán.

A tárgyalások mai állásáról ezt jelenti fővárosi tudósítók:

A békegalambok.

Berzeviczy a tegnapi megállapodáshoz képest ma érdemleges megbeszélésbe bocsátkozott Justh Gyulával, hogy holnap délben Kossuth Ferencel és aztán a pártok kivüliek valamelyik vezérével, valószínűleg Károlyi Mihály gróffal a közben Andrássy Gyulával is folytatassa a tanácskozást.

Justh Gyulával délelőtt tizenegy órakor az elnöki szobában jó félóra hosszáig tartott az elnök beszélgetése. Mikor Justh visszatért a folyosóra, az újságírók egész tömege fogta körül s kérdésekkel ostromolta, Justh azonban elhárított magától minden kerdezősködést s tartózkodott minden nyilatkozattól.

— Ne szólj szám, nem fáj fejem — mondotta nevetve s más témára terelte a beszélgetést.

Berzeviczy Albert, akit kis vártatva hasonló ostrommal fogadtak, ezt felelte:

— Bocsássanak meg az urak, de én egy pár napig most siket-néma leszek.

— De csak velünk szemben, ugy-e, kegyelmes uram? — kérdezte valaki a hallgató-ságból nagy derűtség mellett.

Az elnök ezután Andrássy Gyula gróf után kerdezősködött s elhagyta a csoportot.

Hogy miről folyik s mi körül forog valaképpen a kompromisszumos tárgyalás, arról délutánig semmi pozitívum nem került nyilvánosságra, de a híresztelések nagy változatoságban követik egymást. Ezek közül a legtöbb hitelre az talált, amely szerint a kormány hajlandó a véderőreformon bizonyos módosításokat eszközölni, ezenkívül eluncióció formájában honorálni az ellenzéknek a kilences bizottsági program végrehajtására s a demokratikus választójog sürgős megalkotására vonatkozó követeléseit. Ezért cserébe kéri a véderőreform s a költségvetés megszavazását s a házszabályrevíziót, ez utóbbit pártközi megegyezés alapján.

A Berzeviczyval való beszélgetés után különben Justh Gyula a baloldali folyosó egyik szögletében Kossuth Ferencel, Arponyi Alberttel és Andrássy Gyula gróffal folytatott tanácskozást. Berzeviczy Albertnél pedig az ülés végeztével Andrássy Gyula gróf tett hosszabb látogatást az elnöki szobában.

Berzeviczy nyilatkozata.

A Pester Lloyd egyik szerkesztője beszélgetést folytatott Berzeviczyval és megkérdezte, hogy melyek az ő akciójának motivumai és miért borítják mély homályba a részleteket. Berzeviczy a következőképp felelt:

— Arról győződtem meg különféle nyilatkozatokból, hogy általánosan mindenki óhajtja a parlamenti helyzet tisztázását. Miután erről meggyőződtem s minthogy engemet is súlyos aggodalommal tölt el a parlamenti helyzet, a pártok felett elfoglalt helyzetemből, továbbá a bizalomból és abból a rokonszenvből, amellyel nemcsak a többség, de az ellenzék is kitüntett az következtetem, hogy kötelességem megvizsgálni és azután afelől informálódni, vajjon általánosan megnyilvánuló óhaj megfelel-e a tényleges viszonyoknak és van-e reális alapja a pártok törekvéseiben és végül vajjon esetleg megvalósítható-e? Ez az óhaj birt rá arra, hogy közelebbi tájékozódást szerzek és a szükséges puhatolódzásokat megkezdjem. Ez mostani tevékenységemnek a karaktere, sem több, sem kevesebb.

— Minthogy azonban ezeknek a puhatolódzásoknak sikere azon alapezik, hogy a velem tárgyaló személyiségek teljes nyíltsággal beszélhessenek velem és ennek az előfeltétele az, hogy a beszélgetések tényleg bizalmasak maradjanak, a komoly sajtóhoz azt a kérést intézem, hogy e megbeszélések ideje alatt sziveskedjék lemondani arról, hogy tőlem információt kérjen és engedje meg, hogy néhány napig siket-néma legyek. Hálás vagyok a sajtónak, amiért vállalkozásomat osztatlan helyesléssel fogadta és amiatt intenciómat megítélte, azért kifejezem köszönetemet.

A hadügyminiszter a Házban.

Érdekes vendége volt ma a Háznak Aufferberg Mórle közös hadügyminiszter személyében, aki két törzsiszt kíséretében jött a parlamentbe. Az emeletre szolgáló liften együtt utazott Polónyi Gézával s Polónyit meg is kerdezték a folyosón, nem nyújtott-e át hirtelen valami kibontakozási tervet a miniszternek.

Aufferberg Hazai Samu honvédelmi miniszternél tett látogatást a Házban. Hazai bemutatatta neki Székely Ferenc igazságügyminisztert is; a Házból azután a miniszterelnöki palotába hajtatott.

Bajt okozó ellenzéki vezérek.

Budapestről jelentik: A munkapárt körében ma este nagy számban voltak jelen a párttagok. Negyed kilenc órakor megérkezett a miniszterelnök is, aki szabadságidejének letelte után ma először jelent meg a pártkörben. A párttagok zajos éljenzéssel és lelkes tapással üdvözölték a miniszterelnököt. A pártkörben ma este természetesen sok szó esett az aktuális politikáról. Beszéltek egy kevésbé ismeretes, de igen érdekes eseményről, amely ma délelőtt történt a képviselőházban. Ez tudniillik egy hosszabb tanácskozás, amelyet Tisza István gróf és Andrássy Gyula gróf folytattak az ülés alatt egyik jegyzői teremben. A két államférfi több mint egy óráig volt együtt, és hír szerint, nem igen történt köztük közeledés. Meglátogatta Tisza Istvánt ma Károlyi Mihály gróf is, aki szintén hosszabban tanácskozott vele. Ugylát-szik, a két ellenzéki politikus csak nehézségeket akar Berzeviczy akciója elé gördíteni. Kiténik ez abból is, hogy Andrássy Gyula Arponyi Albert gróffal együtt csak ma jelentette ki nagy hangon a Ház folyosóján, hogy az esetleges házszabályszigorításnak magukat alá nem vetik s inkább kidobtatják magukat a képviselőház ülésterméből.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

Nagy családok a lóversenyek körül.

— Planner tréner leleplezésének következményei. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 11.

A tegnapi nap szenzációja, amikor tudva-lévőleg a turfosalásokat leplezték le, nemcsak a közel jövőnek szenzációja marad, de jelentőségénél fogva alapján föl fogja forgatni az egész versenyügyet. Az eset messze kiemelkedik azok sorából, amelyeket a versenyjelentések végén rövid pár sorban szoktak közléni a zsoké-klubok, tudtára adván az örökké gyanakvó közönségnek, hogy ime a versenyek tisztasága érdekében ez vagy az a zsoké vagy tréner száz koronával megbírságotlaltott, vagy két napra a lovaglástól eltiltatott. Maga az a tény, hogy a legnobilisabb istállótulajdonosok trénerét, a legszigurobb büntetéssel sújtották, hangosan hirdeti, hogy a magasabb szempontból minden oldalról istápoltt versenyügygyel, de magával a közönség jóhiszeműségével és pénzével is bünösen sáfarkodtak, a megtorlás formája pedig súlyos veresége a magyar zsoké-klubnak.

Mikor a bécsi zsoké-klub határozata tegnap forrongásba hozta a turfot, egy újságíró azonnal fölkereste Csekonics Gyula grófot, a magyar zsoké-klub elnökét és Batthyány Elemér grófot, a klub tiszteletbeli elnökét; akinek a neve elválaszthatatlanul össze van forrva a magyar lóversenyügy történetével, hogy a szigorú határozat okairól fölvilágosítást kérjen. A bécsi zsoké-klub itéletének hírvivője, Wenckheim Dénes gróf a két férfiual szemben sem volt közlékenyebb, mint Baltazzi Arisztid a sejtő képviselőivel, akik Magyar László dr. vezértitkár közvetítésével járultak a bécsi oligarcha elé. Szemmellátható és félreérthetetlen volt, hogy itt a bécsi zsoké-klub magyar kollégájának teljes megkerülésével, egészen a saját szakállára intézett el egy dolgot, amelynek könnyen az lehet a következése, hogy egy közös, sőt legközelebb intézmény jutott a valóúthoz.

Az osztrák zsoké-klub már egy év előtt figyelmeztette a magyar zsoké klub igazgatóságát, hogy az egyes idomítók lovainak feltűnő futása azt a gyanút kelti, hogy tiltott szereket használnak lovaik akcióképességének növelésére. A bécsi igazgatóság még tavaly kérdőre is vonta Planner, Ball és Hyams trénereket és míg a két előbbi eltiltotta a kémiailag preparált széna használatától, Hyams ot csak Springer báró különös figyelmébe ajánlotta, aki a meggyanusított tréneret nyomban el is bocsátotta szolgálatából. A magyar zsoké-klub teljesen télen maradt tavaly is és hallgatagon tűrte, hogy a bécsiek az idén is folytatták a vizsgálatot, amely különben Planner lovaire terjedt ki. A vizsgálat, mint ismeretes, a legterhelőbb adatokat derítette ki, a következetesen folytatott nyálkavizsgálat bizonyította, hogy Landluft, Lumpert, Cassandra, Verona, Saucy Girl valami stimuláló szer hatása alatt reális képességének meg nem felelő formát mutatott és a végső eredmény az a levél, amelyet tegnap kapott kézhez Planner mester és amely rideg szűkszavúsággal adja tudtára, hogy az általa idomított lovak előtt a bécsi pálya a jövőben zárva marad.

A bécsi igazmondás a legkínosabb helyzetet teremtette mindenfelé. Első sorban a magyar zsoké-klubot érinti, amely vezetőinek kijelentése szerint semmi okot nem látott, hogy Planner elien eljárjon, a két klub közt lévő szolidaritásnál fogva azonban valószínűleg kénytelen lesz hozzájárulni a bécsi határozathoz. Másodsorban érinti az istálló ownereit, Festetich Tassiló herceget, Hohenlohe herceget és Batthyány Elemér grófot. És harmadsorban érinti a közönséget, amelynek most már teljesen megrendült bizalmát csak egy új, gyökeres, tiszta rendszerváltozás állíthatja helyre.

Hogy ez miképen lesz lehetséges, meg fogja mutatni már az első lépés, amelyet a magyar zsoké-klub tesz az adott viszonyok között.

Hohenlohe herceg, akit táviratilag értesítettek a dologról, nyomban utasította istállóvezetőjét, a Budapesten tartózkodó Lücké-t, hogy *hogy összes lovait haladék nélkül vitesse át a Harry Milne tréningtelepére és intézkedjék, hogy a bécsi mitingen összes kötelezett lovai start-hoz álljanak.* Batthyány Elemér gróf pedig, aki csak Saucy Girl-lel vesz részt a bécsi mitingen, ezt a lovát a Szemere Miklós istállójában fogja elhelyezni.

Közben pedig folyik a vizsgálat még több tréner ellen is és egyikük, Kaposi meg is kapta a esöndes figyelmeztetést, hogy a bécsi versenyen ne vegyen részt lovaival.

Kissé különösnek tetszik, hogy a Magyar Lovaregyletet ilyen váratlanul érte Pianner nyilvános megbélyegzése. A lovaragyleti igazgatók csak abból a levélből értesültek a tréner kitiltásáról, amelyet Planner tegnap délután expressz kapott a bécsi Jockey-Klubtól. Dreher Jenő az osztrák klub egyik Budapesten tartózkodó igazgatója ezeket mondta:

— Korainak tartom, hogy a Pianner tréner ügyében már most nyilatkozzam. *Nyolc napon belül az odiosus ügy minden részlete amugy is a nyilvánosságé.* Csak annyit: ha az osztrák Zsoké klub elhatározta magát erre a lépésre, akkor eliheti, hogy *alapos oka is volt rá.*

A szaklapok közül *A Sport* már többször rámutatott arra, hogy Pianner működése szemérmes, de feltétlenül gyanus.

Az agg tréner esetei közül a legkritikább Cassandra szereplése volt. A Hohenlohe-ló (Pianner Hohenlohe-Oehringen Keresztély németbirodalmi herceg istállóinak is Gondozója!) Pianner személyes felügyelete mellett megnyerte a Hamburgi nagydíjat, majd a Budapesti díjat is. Aztán újra Németországba küldik. Ezuttal azonban Pianner itthon marad és mit tesz itten? Cassandra a Hartefeld Rennenben utolsó. Hazahozzák. A jubileum-díjban, amelyre a totalizátornél erősen bizott benne a közönség legutolsó, de a Legert, — kanterben nyerte.

Ennél csak Verona munkája gyanusabb. Óriási favorit a szeptemberi Stuten-Rennenben, de White Clower könnyen leszoritja, aztán a Festetich ló a Jubileum-díjban, ahol Cassandra utolsó, a változatosság kedvéért *játszva győz.*

Hát az istállók gyöngye, a legendás Saucy Girl mint kétéves, minden versenyt nagyszerű formában nyer, csak épen az Esterházy-Memorialban, ahol egyetlen agyonfogadott favorit, — ott aztán nincs sehol.

Hol van a szép május, hol a tavalyi hó és hol van Menda másfél hónapra terjedő szereplése, amelyet még mindig sirat a fogadóközönség. Május 6 án egy Ostsee ellen nyeri a kezdők versenyét. Május 16 án a Károlyi-Memorialban Fabel és Terible verj és június 5 én újra a révi kanterben nyer. És Landrat, Rossz pénz, Hubertus és többiek.

Zigomár.

— Pörösködő mozgószínházak. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 11.

A mozgófénykép-színházakban az utóbbi időben hangos reklámmal került színre a „Zigomár” című dráma. Ennek a drámának filmjét készítés, sokszorosítás és kizárólagos előadás céljából Magyarországon a Projektográf mozgófénykép és gépgyár r.-t., illetve a budapesti Apolló mozgófénykép-színház szerezték meg. Őket illette meg a „Zigomár” dráma mozgófénykép előadására szolgáló filmjének előadási joga is. Ennek dacára több budapesti és vidéki, így az aradi mozgófénykép-színház az előadási jog megszerzése nélkül, jogosulatlanul előadatta ezt a drámát. A Projektográf mozgófénykép és gépgyár r.-t., illetve az Apolló mozgófénykép-színház ezért szerzői jogbítorlás miatt pört indított a budapesti törvényszék előtt több mozgófénykép-színház tulajdonos ellen és ezzel a perral kapcsolatban előleges zárlat iránti kérelmet is terjesztett elő. Az előleges zárlat iránti kérelem dolgában a napokban döntött a törvényszék

ugy az alperes mozgószínház tulajdonosok, valamint minden jogosulatlan harmadik ellen a „Zigomár” című dráma mozgófénykép előadására szolgáló filmjére, valamint ezen filmek előállítására szolgáló nyomdai mintákra, lapokra, érelemezekre és fényképnegatívumokra elrendelte a zárlatot és ennek a zárlatnak foganatosításával a budapesti V. ker. járásbíró-ságot bízta meg. A törvényszék határozata következtében a felperes részvénytársaság több mozgófénykép-színház tulajdonosnál lefoglalta a „Zigomár” című dráma filmjét, illetve azok ellen a mozgófénykép-színházak ellen, melyek a képet már előadták s időközben már levették a műsorról, kártérítési pert indított. Így többek között Somló Ármia dr. utján az aradi Uránia mozgófénykép-színház ellen is 2000 korona kártérítési pert tettek folyamatba.

A perre vonatkozólag az Uránia-színház egyik tulajdonosa kijelentette, hogy az teljesen alaptalan és indokolatlan, amennyiben az Uránia nem jogosulatlan filmet mutatott be, hanem magától a Projektográf részvénytársaságtól kölcsönözte ki a képet.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Csütörtök: *Hölgyek öröme*, bohózat. (B. bérlet.)

Péntek: *Hölgyek öröme*, bohózat. (C. bérlet.)

Szombat: *Kis szökevény*, eperett. Új bemutattással. (A. bérlet.)

Hölgyek öröme.

(Bohózat 3 felvonásban. Írták: Hennequin és Mitchell. Fordította: Heitai Jenő. Bemutató előadás.)

Hennequinről mondják, hogy soha egyetlen bohózata sem bukott meg, pedig írt már vagy félszáz bohózatot. Szóval Hennequin egyenlő a sikerrel, amit igazolhatunk mi is, akiknek alkalmunk van minden évben egy két pompás bohózatot látni a kiváló francia humoristától. Az idén a Hölgyek örömeivel vonult be Mitchell társával együtt már a szezon elején és ha a mai sikerből akarnánk az idei szezon bohózatainak sikert jósolni, úgy sok, sok kacagásra van kilátásunk.

A Hölgyek öröme egy párisi divatszalon pomádés haju főszabásza, aki az előkelő szalon klienseivel minden szerdán délután bonyolítja le az esedékes szerelmi lejáratoakat. Szüverén fölénnyel kezeli a hisztérikus és nem hisztérikus asszonyokat, akik a főszabász ur szerelme fejében tömötelen kínosot hordanak a divatárus cég pénztárához. Mindenki szerelmes Blaise Passegue urba, maguk a cégtársak feleségei is, és mind a ki epedve várja a szerda délutánokon számára kijelölt órát, csak Marie Ange nem, a kis gépiró lány, aki egyedül figurázza ki Bleise ur szertelen hiúságát. Azaz ő is csak ideig óráig áll ellent Passegue ur büvös szemének, mert végül az ő ártatlansága is a modern Don Juon martalékaul esik, de halálos sebet kap a viharedzett, pihenésre vágyó nőcsábító is, szerelmes lesz Marie Angeba és feleségül veszi.

Most ehhez a rövid meséhez tessék elképzelni ezer bolondos helyzetet, ugyanannyi szüpporkázó viccet, végül elsőrangú előadást és akkor érthető, hogy Hennequin-darab még sohasem bukott meg. Ebben a bohózatban is annyi meglepő eredeti ötlet, kacagató helyzet van, amennyit tíz német darabban együttvéve sem kapunk. Mindegyik szereplőnek van tenni és beszélni valója annyi és olyan, hogy a közönség ki nem fogy a kacagásból. És annak, aki megkacagtat, mindig igazza van, igazak van tehát a szerzőknek is, mikor nem mindig az ártatlanság fehér diszkótésébe burkolják mondani valóikat. A Hölgyek öröme nem a felesleges leánynevelés intenzív előbbrevitelét célozza, ellenben, akik a napi túlekedések után szüverén kacagnak minden skrupulus nélkül, azok keresve sem találhatnak külön büfelejtőt a Hölgyek örömenél.

Már említést tettünk a kitűnő előadásról, mely a Vigaszínház egybevágó, élvezetes előadásaira emlékeztet. Gyorsan perdülő akció, sehol semmi zökkenés, csupa elevenség jellemzik a mai bemutatót. *Dolly* briliáns karrikatúrája az ellenállhatatlan *Pessaque* szerepében mindnyájunkat meglepett. *Pompás* alakítás, mely egymagában sikert biztosít a kitűnő bohózatnak. *H. Harmath* Józsa kedves, ötletes és temperamentumos *Marie Angeja* méltán hódította meg a blazirt szabászt. *Polgár, Várnay* a legmulatságosabb két cégtárs, akikhez ma este teljes sikerrel csatlakozott *Vass Jenő*; egy félkegyelmű szolga szerepében *Győző Alfréd*nek, az új komikusnak volt nagy és méltán megérdemelt sikere. Örömmel konstatáljuk, hogy nem mindennapos komikus trükkökkel keresi a hatást, hanem eredeti és decens komikummal éri el a legteljesebb sikert. *Győző* től sok élvezetes alakítást várhatunk. Kisebb szerepeikben teljessé tették az összejáratot és a darab sikerét *Kápolnay Juliska* és *Novák Irén*.

A rendezés érdeme *Szendrei Mihály*é, akinek a színpadi munkából mind gyakrabban ki kellene venni a részét, hogy a maihoz hasonló szép előadásokat produkáljon a társulat. *H. G.*

* A Taifun sikere Párisban. Párisból jelentik: A Taifun tegnapi premiérjén óriási volt a siker. A telvonások végén tapsorkánok hívták a szereplőket és a szerzőt is. A lapok kivétel nélkül nagy sikerről számolnak be. Ez nagy jelentőségű esemény, mert a Taifun az első magyar darab, amely Párisban színre kerül.

* Aradi ismerősök sikere. *Zalai Margit* és *Csányi Máttyás*, akik Aradról Pécsre, *Füredi Béla* színtársulatához kerültek, legutóbb *Lehár Hercegisasszonyában* nyerték meg a pécsi közönség tetszését. *Zalai Margit* énekelte a címszerepet és amint a pécsi kritikusok írják, a nehéz énekszámokban nem mindig győzte hanggal, de oly kedvesen csicseregett, oly biztosan bánt kis hangjával s oly szépen játszotta meg szerepét, hogy ezzel méltán kiérdemelte a tapsokat. Még a virágok sem maradtak el a siker tréfái közül. *Csányi Máttyást* pedig a zenekar erős fegyelmeléséért dicsérik meg külön.

* A Nani — vasárnap délután. A régi idők legkedveltebb népszínműve volt a Nani, vagy a glogováci svábok, amely főleg az aradi színpadon aratott nagy sikereket. Hosszu időn keresztül, majdnem minden évben, színrekerült ez a kedves, meghitt levegőjű népszínmű és a színigazgató ezuttal is a közönség óhajával számolt, amikor felújítja a Nánit. A népszínmű vasárnap délután kerül színre.

* Elveszve a renetegben. (Szenzációs új műsor az Apollóban.) Csütörtökön nívós képekből összeállított új műsort mutat be az aradi Apolló-színház. Valamennyi száma az új műsornak új és eredeti produktuma a filmgyáraknak s egytől egyig megérdemlik, hogy bővebben foglalkozunk velük. Helyezük miatt azonban csak a műsor slágereit emelhetjük ki, mert az új műsornak nemcsak egy slágere, hanem több monopol-képe van. Legelsősorban is dicséretet érdemel az a fenomenális dráma, amely felülmulja a nagy reklámmal bekonferált szociális tárgyú képet. A kép címe: *Elveszve a renetegben*. A mesteri bravurral fel dolgozott meseszöveget igazán páratlan technikai ügyességgel dolgozta fel a filmgyár. Meg van benne mindaz a vonzósság, mely a közönség figyelmét le tudja kötni. A másik két slágere a műsornak a *Nerwille* és az *Egy borzalmas fogház* című képek. Mindkét dráma elsőrangú esemény, ugyszintén pompásak a humoros képek is.

* A méltóságos kisasszony utolsó előadása lesz csütörtökön az *Uránia* színházban. Ez a nagyhatású dráma méltóan illeszkedett bele az *Uránia* színház művészi programjába, melyet mindig az izlés és magas nívó jellemeznek. A norvég színészet előrehaladott-ágának fényes bizonyítéka ez a kép, mely erős drámai cselekményével nagy hatást gyakorol a publikumra. A gróf fő személyesítője bájos jelenség, aki elegánciájával, szépségével és művészi tehetségével azonnal hódít *Partnerre*, az erdész komoly, értékes művésztalantum, akit nagy rokonzeny-

vel látunk hódító szerepében és őszinte sajnálkozást vált ki belőlünk későbbi tragikus sorsa. Rendezés, milió mind olyan erősségei ennek a remek képnek, hogy külön is figyelmeztetjük a közönséget a remek kép utolsó előadására. Pénteken szenzációs nagy újdonságot mutat be az *Uránia*. 175

* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színház után *Buffet-színházi vacsora*. Naponta elsőrangú cigányzene.

Az olasz király Tripolisz népéhez.

— A legyőzött Törökország. — A pápa és a háború. —

Távirati tudósítás.

Róma, október 11.

Faravelli ellentengernagy a következő kiáltványt intézte Tripolisz lakosságához: *Tripolisz lakosaihoz öfelsége az olasz király nevében!* Mi Faravelli ellentengernagy, a második olasz hajóraj főparancsnoka birtokunkba vettük Tripolisz városát. Nektek Tripolisz lakosai üdvözlétünket tolmácsoltatjuk. Ugy akarunk hozzátok jönni, hogy *jogaitokat, érdekeiteket a legkisebb mértékben sem sértjük meg. Ez a királynak és a kormánynak őszinte szándéka.* Az ottomán kormány s a helyi hatóságok maguktartása és katonai akciói késztettek bennünket a bombázásra. Szívünk azt reméli, hogy csak igen csekély kárt szenvedtetek és ezért is *kárpótlást fogtak kapni.* Olaszország királyának nevében biztosítunk benneteket arról, hogy *tiszteletben tartjuk teljes szabadságotokat, vallástokat, összes javaitokat, feleségeiteket és szokásaitokat.* Hirdetjük nektek, hogy eltöröljük a konkripciót és minden elképzelhető javítást ígérünk nektek. Ugy tekintünk benneteket, mint akik szorosban egyesültetek Olaszországgal. Gondoljatok arra, hogy Olaszország teljes szívből nyújtja felétek a védelmet és kiáltások velünk: *Éljen a király, éljen Olaszország!*

Konstantinápoly, október 11. Asszim bég külügyminiszter tegnap este kijelentette az új török bizottságban, hogy hajlandó volna Tripoliszt nagy kárpótlásért az olaszoknak átengedni.

London, október 11. Mahmud Sefket basa török hadügyminiszter a *Dail Mail* tudósítójának ezt mondta:

— A háború váratlanul sújtott bennünket. A vezérkarban minden egyes szomszédunk ellen vannak haditerveink, a melyeket minden évben megújítunk és esetleg módosítunk; de az Olaszország ellen való hadjáratra nem gondoltunk s ezért az ellen az állam ellen nem készítettünk el semmiféle haditervet. Szegények vagyunk és a katonai szükségleteiről nem tudunk teljes mértékben gondoskodni. Minden erőnket európai birtokainkra kell koncentrálnunk s ázsiai és afrikai tartományainkat nem tudjuk kellőképpen megvédelmezni. A mi Tripoliszt illeti, biztunk a népjogban és a nemzetközi becsületérzésben, de ebben keservesen csalódtunk. Olaszország szavában nem bízunk többé.

London, október 11. Mint a *Daily Telegraph* Tripoliszból jelenti, több ezer török ember az október 10 ére virradó éjszakán támadást kísérelt meg a város ellen, reggel azonban a hadihajók fényszórói rájuk világítottak, mire az okkupációs csapatok a hajók tüzelésétől támogatva, visszaverték őket.

Bécs, október 11. A *Pol. Korr.* vatikáni ügyekről tudósító római levelezője azt jelenti, hogy az az élénk rokonérzés, amellyel Olaszországnak tripoliszi akcióját már kezdetben az egyházi körök mindenütt fogadták, a vállalkozás további folyamán még fokozódott és különféle módon kifejezésre is jutott. A katolikusok mindenütt csatlakoznak a hazafias megnyilatkozásokhoz s a püspök az afrikai tartományba vonuló csapatokat megáldják. Más püspökök, köztük a kremonai *Bonomelli*, aki Margit anyakirályné különös bizalmát bírja, továbbá *Cag-*

liari, Salerno és Casal, Monferrato püspökei pástörlevelekben szólítják föl a híveket, imádkozzanak az olasz fegyverek diadaláért.

Kávéházi tudósok.

*
Gyorsirói jegyzetek alapján készült a kávéházban elhangzott eme párbeszéd:

Az egyik: Hát most már aztán béke van?
A másik: Dehogyan van béke. Hát nem érti? Hisz ép az elébb mondtam, hogy a monarchista csapatok betörték Tripoliszba!

— De kérem, hisz a monarchista csapatok Portugáliába...

— Jobb lett volna, ha egy szót sem szólt volna. Kérem, maga akar egy intelligens ember lenni? Hisz magának dunsztja sincs a dolgokról. Még engem is összezavar a végén. Hát kérem, most már harmadszor mondom, hogy a monarchista csapatok betörték Tripoliszba. De mert maga folyton Portugáliáról dumál, hát azt is megmondom, hogy *Kiderlen Wächter* portugál külügyminiszter most a junktim létrehozásán fáradozik.

— Hát mért nem beszél világosan! Most már értem. Hát szóval junktim. Érdekes. Junktim, junktim, junktim. Tudja, ez egy nagyon szép szó, ezt megtanulom.

— Már most a törökök *Benedeto Brin* kontratusadmirálist küldötték a monarchista csapatok ellen. A monarchistáknak az a céljuk, hogy Tripoliszt köztársasággá alakítsák át.

— Különös. Én eddig úgy tudtam, hogy...

— Maga eddig nem tudott semmit. Maga azt sem tudta, hogy a francia-német konfliktusnak is vége van!

— Na lássa, hát ebben nincs igaza. Ezt véletlenül tudtam. Várjon csak egy kicsit: „Mint nekünk Berlinből jelentik, a kompenzációs tárgyalások kedvező...”

— Mit beszél megint össze-vissza! Mi az, hogy nekünk? Talán magának és a kedves családjának? Nahát magának nem jelentenek először is semmit. Majd ép a maga orrára kötik! Hanem majd én megmondom: Faravelli német külügyi államtitkár tiltott doppinggel vádolta meg a franciákat.

— Várjon! Egy kicsit szédülök és őszintén megvallva, nem egészen értem. Mondja, mi is az a dopping? Emlékszem rá, hogy gimnáziumban tanultam, de már elfelejtettem.

— Most ne zavarjon, mikor benne vagyok a magyarázatban. A doppingot nézze meg a lexikonban, a hehezet-kacor kötetben. Én is onnan tudom. Most már az okoz komplikációt, hogy az ellenzék nem akar belemenni a kompromisszumba.

— Igaza van, én sem mennék olyan bizonytalan helyre. Mit tudja az ember, lehet hogy vad népek vannak ott. Az a Kompromisszum azt hiszem keleti Tripoliszban van.

— Nézze, maga egy... én nem is tudom, hogy micsoda. Ja igen, most jut eszembe. Igen, igaza van. Tényleg, maga egy egész okos ember. Tisztán látja a helyzetet. Igen... hanem... adjon nekem kölcsön öt koronát.

— Szóval Tripoliszban *Aufenberg* partraszállt... és megkezdte a *Balkazzi* nevű csatahajó bombázását.

— Holnap becsületszavamra megadom.

— Sénsamarauz. És most *Justh* is még tárgyalásokat folytat *Planner*rel...

— Szóval holnap. Becsületszavamra. Öt koronát.

— Ja, hát már nem külpolitika. Pedig az nagyon érdekes.

— Kérem, ha akarja ez is külpolitika. Tudja, az nem létezik államkölcson nélkül. Hát szóval ad?

— Eltalálta: nem. Maga akar engem huszonnyolcra venni? Hát mi vagyok én, vagy hol vagyunk, a Bakonyban, mi, vagy Kompromiszszumban? Z.

HIREK.

Elgázolt mozdonyvezető.

— *Baleset az aradi pályaudvaron.* —

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Arad, október 11.

Ma délután négy óra után néhány perccel Aradról Piskire volt indulandó az 52. számú tehervonat, melynek mozdonyán Váradi Ferenc piskii mozdonyvezető volt kirendelve. A pályaudvari postahivatallal szembe, a személy pályaudvari sinektől számítva a harmadik sín páron, az ugynevezett új vágányon vesztegelt az indulásra kész vonat.

Váradi mellett egy fűtő és egy vezető tanonc foglalatzkodott a gépen. A vezető az indulás előtt talán egy-két perccel lezárt a mozdonyról, körül járta azt, majd pedig, a mellette futó sín pár felé tartott, a víz-daru irányában. Amikor a saját mozdonya feljáromával egy irányban érte el a másik vágányt, befutott azon egy tolató mozdony, a 3570.5ös, amely elé két vasuti kocsi volt kapcsolva. Vajjon Váradi ezt nem vette észre, vagy más okból e, azt kideríteni ezideig nem lehetett, mert szemtanu nincs, a mozdonyvezető pedig nem hallgatható ki, a befutó kocsik elseje Váradi elütötte. A kocsi alá került és szerencsésjére úgy esett, hogy a tolató mozdony kotrója és a sín közé szorult.

A gép körülbelül 25 méternyire magával hurocolta és mindkét lábán súlyos sérüléseket okozott neki. A jobb láb fejét összeroncsolta, a ballába ujjait levágta. A szerencsétlenséget a tolató mozdony mellett álló kocsitolató csoportvezető vette észre és azonnal megállította a mozgó gépet. A súlyosan sérült mozdonyvezetőt csak úgy lehetett kiszabadítani a gép alól, hogy leszerelték a kotrót.

A baleset színhelyén megjelent Vidéki Gusztáv ügyeletes rendőrtiszt, továbbá Prohászka László tb. főorvos, akik az első segélyben részesítették Váradi. Majd pedig a kórházba szállították, ahol még az est folyamán megoperálták. Lehetséges, hogy amputáció nélkül is megmenthető lesz. Piskin lakó feleségét táviratban értesítették a szerencsétlenségről.

— *Az időjárás.* (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jólát: Tulnyomóan száraz idő várható, későbbi hőemelkedéssel. — *Távirati prognózis:* Száraz, később enyhébb. — A hőmérséklet déli tizenkét órakor 9.4 Celsius fok.

— *Tisza István gróf beszámoló-beszéde.* Sérényen folynak az előkészületek Tisza István gróf október tizenkilencediki beszámoló beszéde és Arad képviselőjének itteni szerepléséhez. Az aradi munkapárt végrehajtó-bizottsága holnap, csütörtökön este ülést is tart a jelentős politikai esemény körül kifejtendő teendő megbeszélése végett. Erről a következő meghívót bocsátotta ki a párt elnöksége:

Meghívó. Az Aradi Nemzeti Munkapárt végrehajtó-bizottsága folyó hó 12-én este 7 órakor a „Fehér Kereszt”-szálloda gyémánttermében Tisza István gróf beszámoló beszédevel kapcsolatos fontos ügyek megbeszélése végett ülést tart, amelyre a

végrehajtó bizottság tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

A beszámoló beszéd meghallgatására jogosító jegyekről ezt közli a párt: Tisza István gróf aradi beszámoló beszéde, amelyet a város képviselője október 19-én délután 3 órakor tart meg a nyári szinkörben, páholy és erkélyülések kizárólag nők részére vannak fentartva, mely helyekre jegyek folyó hó 12-től Reinhart Fülöp butorgyáros irodájában (Andrássy-tér 17) kaphatók.

A banket-re vonatkozó tudnivalók a következők: A város közönsége által e hó 19-én, csütörtökön este 7 órakor, a Fehér Kereszt-szálloda téli kertjében rendezendő társas vacsorán egy teríték ára itallal 5 korona. Jelentkezések eszközölhetők Weisz Ló, ifj. Klein Mór, Keppich Zsigmond könyv- és papirkereskedésében, Reinhart Fülöp butorgyáros irodájában Andrássy-tér 17. és a „Fehér Kereszt” kávéházban kitett iven e hó 18-án estig.

— *Jubilál a király főhadsejéde.* Bécsből jelentik: Pár nap múlva érdekes jubileumot ül a hadsereg egyik nagybeosztásában álló tábornoka. Október 27-én lesz ugyanis húsz éve, hogy Paar Ede gróf, a király első főhadsejéde a tábornoki rangfokozatot elérte. Valóban kevés törzstisztje van a hadseregnek, aki Paar grófnál népszerűbb lenne a hadseregnél és a polgári közönségnél egyforma arányban. Paar lovassági tábornok fényes katonai pályafutását a lovasságnál kezdte meg, ahol utoljára, mint budapesti lovasbrigád parancsnok teljesített szolgálatot. Előzőleg azonban az 5. gyalogezrednél is szolgált Paar gróf és pedig 1859-ben, mint százados. 1887. áprilisában kapott meghívást a királytól az első főhadsejédi felelős teljes tisztségre. Ebben a pozícióban is mind a mai napig osztatlan tiszteletet, megbecsülést és szeretetet vívott ki magának. Ő felsége is nélkülözhetetlennek tartja oldalánál főhadsejéjét és minden alkalommal kitüntette őt bizalmával és kegyének jeleivel. Szellemi és testi képességeinek csorbitatlan birtokában érte meg Paar gróf ötvenéves szolgálati jubileumát 1907. kevéssel azelőtt pedig 70. születése napját ünnepelte. A király első főhadsejédeként úgy polgári, mint katonai körökben készülnek a jubileumára, amely nem az utolsó, mert jövő tavasszal lesz huszonöt éves jubileuma annak, hogy Paar gróf Ő felsége első főhadsejéde.

— *Az aradi Kaszinó új helyiségben?* A Sallacz-utca 3. számú ház, amelyben a Kaszinó helyiségei vannak, nemrég gazdát cserélt. Az új gazda a Kaszinó házbéret 2360 koronáról 3560 koronára emelte és felszólította az egylet elnökségét, hogy vagy a felemelt házbéret fizesse meg, vagy költözzék ki a helyiségekből. A Kaszinó választmánya ez ügyben ülést tartott és arra az álláspontra helyezkedett, hogy nekik 1915-ig szerződésük van a ház előbbeni gazdájával, aki szavatossággal tartozik, ezért sem a felemelt házbéret nem fizetik, sem pedig ki nem költöznék a helyiségből. A Kaszinó tudvalevőleg már egyizben elhatározta, hogy házat építtet, de ez ma még nem aktuális.

— *Üstökös Apatelek fölött.* Mint apateleki tudósítónk jelenti, ott tegnap és ma este hat és hét óra között az északnyugati égbolton üstökös tűnt föl. A szép, tiszta fényű csillag üstöke fölfelé állott és csaknem fél óráig volt látható.

— *Halálozás.* özv. Ney Salamonné szül. Blettler Betti, hosszas szenvedés után e hó 10-én este 7 órakor elhunyt. Az elhunyt földi maradványai Csérmőre szállítatnak és az ottani izr. sirkertben e hó 13-án d. e. 10 órakor fognak örök nyugalomra helyeztetni. Az elhunytat gyermekei és kiterjedt rokonság gyászolja.

— *Emlékezzünk régiakra.* Az „Arad és Vidéke”, amely ezidőszorint a Justh-párt elveit vallja, nagyon zokon vette ama tréfás cikkünket, amelyben föllentésnek mondtuk azt az állítását, mintha Berzeviczy Albert — általunk is helytelenített — fogadtatásának elmaradását valami politikai összeesküvés eredményezte volna. Zokon vette a lapírs és szokásához híven nagy elhamarkodottsággal vagdalkozik fölének. Leleplez bennünket, hogy munkapárti lap vagyunk, hogy felhivatalosnak tüntetjük föl magunkat stb. Hát igen, mi a munkapárti, vagyis a *hatvanhet-es* irányzatú politikát támegetjük, amióta ez a lap az Aradi Közlöny nevet viseli. Hívek voltunk az elvünkhez mindig, el-lentében a lapírssal, amely csak ezidőszorint esküszik hűséget a függetlenségi zászlónak. Téved az A. V., amikor azt állítja, hogy mi esodálkozunk, mert ő „igazságokat, súlyosan kellemetlen igazságokat dörgöl a hatalmon ülők orra alá”. Dehogyan esodálkozunk. Ismerjük mi az A. V. nek ezt a szokását, de azt is tudjuk, hogy nem kell ezt tulkomolyan venni. Emlékezzünk rá: pár évvel ezelőtt az iparosoknak „dörzsölt az orra alá” kellemetlen igazságokat s amikor az iparosok a valótlan „igazságok” miatt bojkottal fenyegetőztek, a lapírs galoppban vonta vissza „súlyosan kellemetlen igazságait”. Emlékezzünk rá: pár éve Nagy Endra kabaréigazgató afférja alkalmával az A. V. ki-rohant a huszártisztikar ellen, de nyomban visszavonulót fuvott. Emlékezzünk rá: tavaly márciusban történt, hogy Tisza István bevonulása alkalmával az A. V. „súlyos igazságokat” mondott a zsidókról. Másnap a szerkesztő a saját lapját dezavualta, kijelentvén, hogy nem azonosítja magát a „Tiszák kudarc” című közleménnyel. Ilyen példák után serkese esodálkozik, ha mi nem vesszük tulkomolyan az A. V. ama kijelentéseit, amelyekben kétségbe vonja lapunk politikai komolyságát és tisztességét. Ha mások, vagy mi egyáltalán súlyt helyeznénk rá, talán most is visszavonná naivul elhamarkodott állításait. Hiszen az A. V. a gyors és meggondolatlan támadások és a visszavonások terén rekordot ért el.

— *I. Károly, a „románok királya”.* Bukarestből jelentik: Romániai politikai körökben az új román ezüstpénzek veretésével összefüggő érdekes epizód a beszéd tárgya. A hírt feszült érdeklődéssel terjesztik s nem is ok nélkül, mert Ausztria és Magyarország diplomáciájának szerep jutott ebben az epizódban. A mai Kárpminisztériumot megelőző Bretiánu-kormány ugyanis több millió értékű 50 bánis, továbbá 1 és 2 leles ezüst-pénzemet rendelt meg egy külföldi pénzverő intézetben, hogy pótolja az ország ezüstérmeinek hiányát. Mikor a pénznemek próbadarabjai megérkeztek Bukarestbe, a pénzügyminiszter bemutatta azokat az uralkodónak is. Ez Hohenzolleri Károly a csinos érme egyik oldalán saját képét láthatta a következő, román nyelvű körirással:

— *I. Károly, a „románok királya...”*
Az uralkodó nyomban helytelenítette az idegen szuverénjogokat érintő köriratot, de hogy a pénzügyminiszter e pillanatban nem gondolt a körirat megváltoztatására, azt a következők sejtetik. Valamilyen indiszkreció révén tudniillik Bécs is tudomást szerzett az új román pénzek köriratáról s monarchiánk követ-ségének egyik nagyrangú tisztviselője kihallgatáson jelent meg Károly király előtt. Másnap pedig megérkezett a „fölvilágosítás” a követ-séghez. E fölvilágosítás szerint az idegen szu-verénjogokat bántó körirat tévedésből került a pénznemekre s intézkedés történt, hogy az ér-mekről a sérelmes körirat lemaradjon. Ami a már kibocsátott új ezüstérmek tanusítása sze-rint meg is történt.

— *Házasság.* Ungureán Béla takarékpénztári tisztviselő Bartha Irmuskával e hó 14-én d. u. fél 5 órakor tartja esküvőjét a Minoriták templomában.

— A kávések és az újságok. Tegnapról mára Budapest kővér kávései hat fillérral emelték a kávé, a pikoló, a limonádé és a többi kávéházi cikk árát. Indokolás: mert nekik ez úgy tetszik és mert a magyar közönségnél türelmesebb háziállatot Noé sem tartott a bárkájában. A vendégek megbotránkozva vettek tudomást a merényletről, de az ő megbotránkozásukra a kávék kacagása, a főpincérnek és kasszárának szánalmas mosolya a felelet. De a kávéháza utalt közönségnek ez a legujabb kiszákmányolása nem marad hatás nélkül. Egyik legelterjedtebb és legnagyobb nyilvánossággal bíró fővárosi napilap igen életrevaló akció megindítását hozta javaslatba és valószínű, hogy a mozgalom sikere esetén a kávések igen drágán fogják megfizetni ezt a kegyetlen ötletüket. Ha a kávék a legfeljebb 10 fillért érő kávéért borzavallóval együtt 70 fillért szedték a főpincér által, úgy okoskodnak, hogy a vendég nemcsak a kávé, hanem a drága hazbérán és fényes berendezésén kívül helypénzt fizet azért, hogy újságot olvashat, tudván, hogy legtöbbször az újságok kedvéért mennek a kávéháza. Minthogy ez az okoskodás teljesen igaz, az említett lap azt a rég megvalósuláira váró ideát veti fel, hogy egyöntetűen határozzák el a hírlapkiadók: minthogy a kávések nem a kávéval, hanem a lapokkal szerzik vagyontukat, *fizessék meg drágábban a lapokat*, ha már tetemes kárt okoznak nekik. Ennek a keresztülvitele azért mutatkozik nehéznek, mert látszólag a közönségre sérelmes lenne, pedig valóban nem sérelmes. A magánember ugyanis, ha nem olvashat kávéházaiban, szívesen előfizet a lapjára. A kávésektől tehát az előfizetés kedvezményét meg kellene vonni és ez jogos is lenne, az egyes példányok árát pedig, a kijátszás elkerülése végett fel kellene emelni.

— Szabadulás. Tizenöt esztendő bünhődés után tért vissza Aradra T. M. borbélymester Illaváról, ahol egy annak idején sokat vitatott gyilkosság miatt volt elzárva. *Mazurik János* volt az áldozat, akit Radnai-uti lakásán, a déli órákban találtak megölvén. A gyilkost az aradi rendőrség néhány órán belül kézrekerítette, az élővizos-torna mellett fogták el. Azonban az ölés okát nem sikerült kideríteni. T. előadása szerint ő tréfálkozott az asszonnyal és ez gorombasággal, sértéssel felelt, sőt egy a kezében levő vasalóval fejbe is akarta vágni, úgy, hogy ő önvédelemből fogott rá kést. A rendőrség ellenben azt vitatta, hogy T. kolculva jutott Mazurikné lakásába és minthogy tőle pénzt nem kapott, megölte, hogy kirabolhassa. A kiszabadult ember ma jelentkezett a rendőrségen, de mivelhogy írásai nem voltak és a saját beismerése szerint a most letelt büntetésén kívül kilenc esztendőt töltött börtönben, csak a fegyházszabályozástól beérkező bizonyítványok átvizsgálása után dönthetnek, vajjon kitiltásuk e Aradról. T. ugyanis nem aradi illetőségű. Tizenöt év alatt 490 koronát takarított meg és ezzel valahol borbélyüzletet akar nyitni.

— Légycsipes áldozata. Nagyváradról jelentik: *Beöthy Dávid* élesdi főszolgabíró ma meghalt. Beöthy tegnap az élesdi erdőben vadászott s egy légy megcsipte az arcát. Nem tulajdonított a dolognak jelentőséget, de arca csakhamar megdagadt s Beöthy bement Nagyváradra, ahol Fráter Imre dr. vérmérgezést állapított meg. Az orvos műtétet kísérelt meg, amely azonban nem sikerült és Beöthy ma délután meghalt. Holnap temetik.

— Gyilkos önkéntes. Brassóból jelentik: Az elmúlt pénteken történt, hogy az Ágostonfalva környékén lakó újoncok, számszerint 13-an, bevonulásra készen várták az állomás III. ad osztályú várótermében a brassói személyvonatot. Természetesen valamennyi többé-kevésbé ittas állapotban volt és a jókedvű legényeknek, akiknek a katonaság élet dicősege már eleve a fejükbe szállt, szemet szurt egy *Németh* nevű önkéntes, aki a II. osztályú váróteremben várakozott ugyanarra a vonatra, amelyre ők. Az önkéntes, nyugodtan üldögélt az ablak mellett és figyelembe se vette az ittas legények mámoros kötekedését, midőn a legények egyike melléje lépett és kihívó hangon kérdezte tőle:

— Mit gát Némethnek hívják?

— Igen! — volt a kimért válasz.

A parasztleány erre se szó, se beszéd, arcul ütötte az önkéntest, aki felpattant helyéről és visszaütötte a részeg legényt. Kavargás támadt, a nyitott ajtón betódultak a legény cimborái és a heborozott újoncok rátámadtak a meglepett önkéntesre. Az önkéntes azonban, aki hatalmas termetű, erős fiatal ember, nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem kirántotta kését és a támadó legények közül Fosztó Lajos és Fosztó Józsefet leszurta. A két legény összeroskadt és ekkor az önkéntes a kését elhajlítva, egy széklet ragadott fel és rárohant támadóira, akiket néhány perc alatt székletvert és kiűzött a váróteremből. A két leszurtt legényt beszállították Ágostonfalvára. Fosztó Lajos állapota súlyos és valószínűleg Fosztó József is belehal sérüléseibe. Az önkéntest ma bekísérték az alsórákosi csendőrségre, ahonnan kihallgatás után a közhalmi járásbíróhoz vezetik át.

— Adomány. Az Aradi Kereskedők Köre háziépítési alap javára Dürred Kocsár ur 20 koronát adományozott, melyért ezton is hálás köszönetet mond, Tessedeki Viktor elnök.

— Nyilatkozat. Huppert Henrik az aradi szociáldemokrata párt tagja a következő nyilatkozat közlését kéri: Az aradi szociáldemokrata-pártban olyan hangok hallatszottak és az Aradi Közlöny ennek alapja ma közölte, mintha én a Munkás-Oththon javára tízezer koronát akartam volna ajándékozni. Szavahihető tanukat tudok állítani, hogy a párt téved, mert én csak olyan kijelentést tettem, hogy a tízezer koronát csak kölcsön adom. Ezt azonban később azért nem adtam kölcsön, mert nem helyeseltém, hogy a párt a várostól ingyen telket kérjen az Oththon építésére. Ez az oka annak, hogy köztem és némely tagok között kisebb nézeteltérés történt. Én azonban továbbra is hű, buzgó tagja maradok a pártnak.

— Bűvészeti mutatványok. *Stampfl Gusztáv*, a híres Muzionista, aki külföldön is nagy sikerrel szerepelt, e hó 5-én a 33. gyalogezred tiszti kaszinójában lépett fel nagyszámu közönség előtt, hol a mutatványok mindegyikét zajostapossal honorálták. A kaszinó nevében *Barbini* ezredes külön bizonyítványban fejezte ki elismerését az ügyes bűvésznek.

— Szerencsétlenség a flóbert puskával. Drágán Vazul tapasztó cigány, Gájbao, a Kut utcában egy háziépítésnél együtt dolgozott Dósa Anna napszámosnővel. A háztulajdonos flóbert fegyverét valahogy kézhez vette Drágán és állítása szerint, tréfából ráfogta a napszámosnőre. A fegyver elsült és az asszonyt jobb lába kücsontján megsebezte. A kórházba szállították. Állapota veszélytelen.

— Geréb dr. jogi szemináriuma Kolozsvár *Farkas utca 5. szám* (A régi színház mellett.) Kiváló sikerrel készít elő jog és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgára, igen jutányos díjazásért. Három hónap alatt doktorátushoz jutat. A Székely-féle javaslat küszöbén vegye mindenki igénybe ez intézet segítségét. Tájékoztatót bérmentve. 4821

— Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárában Arad, Boros Béni-tér. 4876

— Könyvtárakat és hangjegyeket vesz *Kerpefi Könyvkereskedése*. 4871

— Kitűnő ménesi csemegeszőlő kapható *Altman Edénél* Wesselényi utca, telefon 46.

— Értésítés. Ezton értesítem úgy a vidéki, mint a helybeli m. t. rendelőimet, nemkülönben az uri hölgyközönséget, hogy tekintettel az őszi szezon angol női divat tökéletességére. Aradon a Thököly-tér 7. sz. alatt levő női ruhákat készítő műtermemben — fővárosi nivó szerint — félf munkaeőket alkalmaztam s így módomban áll a legkényesebb igényeket is kielégíteni. Készíték a legujabb angol és francia divat szerinti ruhákat a leggyorsabbtól a legcsinosabbig. Tejes tisztelettel: *Staudt F.-né*, Thököly-tér 7. l em.

— A legujabb női fűszerek, bőr díszművek valódi francia és angol illatszerek és más pipere cikkek megérkeztek, valamint fűszerek és kefe árúk, cócós lábbőrök, fürdő gyékények parquet kefék és beeresztő paszták legnagyobb választékban és legolcsóbban beszerezhetők *Hegedűs Gyula* cégnél Aradon. 4888

— Fűtési idény közeledtével ajánlok a n. é. közönségnek elsőrendű porosz szalon kőszőnet, légszesz-köszőnet és aprított száraz tűzfát házhoz szállítva. *Altman Ede* Wesselényi-utca és Kis Ernő utca sarok. Telefon 46. 4526

— A hölgyközönség szives figyelmében. Nagyságos asszonyom! Mielőtt őszi és téli ruhásükségletét beszerezné, sziveskedjék *Varga Kálmán* nőiszabó *Acél Péter-utca 2. szám a.* műtermében a legujabb őszi és téli szövetraktárt megtekinteni. Minden szövettől csak egy öltözék készítettik; egyben értesítem a n. b. megrendelőimet, hogy mint ezelőtt, ma is elvállalok hozzávalók nélkül is, ruhákat a legüzletesebb kivitelben. 4631

— Felhívjuk az olvasó közönség szives figyelmét a *Csipe Áruháznak* mai lapunkban közzétett érdekes hirdetésére. 6927

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére — házilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér *Vojtek és Weisznál*. 4501

TÖRVÉNYKEZÉS.

Ítélet előtt a botrány-gróf pöre.

— A pörbeszédok. —

Távirati tudósítás.

Berlin, október 11.

Berlinből jelentik: A Wolff Metternich perben még ma sem hoztak ítéletet, mert az egész nap a vád- és védbeszédekkel telt el, sőt a beszédok oly hosszúra nyultak, hogy az egyik ügyvéd védőbeszédének folytatását holnapra kellett halasztani.

Az ügyész védőbeszédében több vádat eljett, miután azokat a tanuvallomások alapján bebizonyítani nem sikerült. A vádak nagyobb részét azonban fenntartotta. Beszédében nagyon fekete színben tüntette fel a gróf jellemét, csalás miatt szigorú megbüntetést kérte és büntetésül *másfél évi börtönt* indítványozott.

Jaffe védő elsősorban hevesen megtámadta az ügyészt, igyekezett kimutatni, mily gyenge lábon állanak vádjai. Az ügyész indítványa egyébiránt nem lepte meg, miután már a tárgyalás elején közönséges csalóként állította oda a vádlottat, amiből egyuttal az is megállapítható, hogy az ügyész a vádlott ellen már ab ovo elfogult volt. Igyekezett kimutatni, hogy egyetlen vád sem állhat fenn, miután olyan dolgot nem követett el védenek, ami csalásnak

NEUMANN M.

uri szabó

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

Őszi és téli nagy képes árjegyzéke megjelant.

Kivánatra ingyen és bérmentve. 4217

Megérkeztek az új Ujitott „ENYVESHÁT” fényképek
 festőminták kölcsönj 10 napra csak 30, 40 és 50 fillér. gyönyörű kivitelben 10 drb 60 fillér

DÉCSI GÉZA papirkereskedésében Forray-utca.

minősíthető. A vádlott gróf csak azt csinálta, amit annyi meg annyi előkelő ur: adóságot.

A tisztek anyagi viszonyainak jellemzésére elmond egy anekdotát. 1870-ben egy katonai esabó ment panaszra a királyhoz, az akkor uralkodó I. Vilmos császárhoz, hogy a háboru tönkreteszi őt, mert mi lesz belőle akkor, ha megölik mindazokat a tiszteket, akik adósai? Kéri a vádlott felmentését, mert elítélése a jog és igazságnak olyan lábbal tiprása volna, amely példátlan a porosz igazságszolgáltatásban.

Ezután a másik védő kezdett bele védőbeszédébe. Rámutatott arra, hogy a Braganzai herceg sem élt másképp, mint védenca és mégse állították törvény elé. Az elnök a védőbeszédet félbeszakítva a tárgyalás folytatását holnapra halasztotta.

TARKASÁGOK.

(Tisztázás.) A Bockó-utcában két házaló oivakodik egymással:

— Nu és te azt abba hagyod, hogy a Jenki téged piszkos embernek nevezet?

— Hát hagyom? Előbb veszek egy fürdőt, aztán beperelem...

(Őszinteség.) Ez is egyik aradi külvárosi vendéglőben történt. A vendég így szól bizalmasan a pincérhez:

— Kap egy koronát, de ajánljon őszintén valamit.

— Akkor azt ajánlom, tessék egy másik vendéglőbe menni — feleli a jó számító pincér...

(A mai vök.) A vő a beteg anyós egészségi állapota felől érdeklődik:

— Nos, doktor ur, hogy van az anyósom?

— Legyen elkészülve a legrosszabbra!

— Micsoda! ? Csak nem fog felgyógyulni — kiált fel kétségbeesetten a vő...

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

Fide, sed, cni, vide! Névtelen levélalapiján az esetet nem tehetjük szóvá. Teljes nevének feladása esetén utána nézünk az ügynek.

E—r. Még 40 fillért küldjön.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Erdei famagvak eladása. Az aradi kereskedelmi és iparkamara ezuton hozza az érdekeltek tudomására, hogy a folyó év őszén eladásra kerülő erdei famagvak kimutatása a kamarai irodában betekinthező.

= Szüreti eredmény. Irtunk róla, hogy a napokban kezdődött meg Apateleken és környékén a szüret. Ma már tisztán megállapítható az apateleki szüret eredménye, amely közepesnek mondható. Holdankint husz hektoliter a hozam, a minőség 20—23. A paraszt bor ára 16—18, az uri boré 20—21 mustban számítva. — Magyarádon nagy meglepetést hozott a szüret. A nagyuri hegyen ugyanis a tavalyinál átlagban száz perccel kisebb a termés, a minőség azonban várakozáson felül jó.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

(Árványok beállításai.)

Budapest, október 11

Amerika 1/4-el magasabb. Kínálat, vételkötő gyenge, 20 ezer mm. 15 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél szériát	2 órai szériát
Buza 1911. októberre	12.24—12.25	12.20—12.21
Buza 1912. áprilist	12.82—12.83	12.31—12.82
Rozs 1911. októberre	10.84—10.85	10.35—10.36
Tengeri 1912. májusi	8.71—8.72	8.73—8.74
Zab 1911. októberre	9.55—9.56	9.52—9.53

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Október 11. —

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	1050
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	90.60
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ^o / _o	79.75
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	91.—
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92.50
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	216.—
Viaszasab. és szegedi sorsjegy kölcsön	156.—
Oszták járdék papírban	91.40
Oszták járdék ezüstbe	94.75
Oszták járdék aranyban	114.75
Oszták koronajárdék 4 ^o / _o	91.50
1880. évi oszták államsorsjegy	157.—
Oszták-magyar bankrészvény	19.75
Magyar hitelbank-részvény	837.25
Oszták hitelintézeti részvény	640.75

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. október 11.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	11.30—11.35
77	11.45—11.50
78	11.40—11.50
79	11.50—11.60

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	11.25—11.30
Rozs	9.45—9.50
Arpa	8.55—8.65
Zab	8.60—8.70
Tengeri	8.75—8.80

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Csütörtökön, 1911. október hó 12-én

B) bérlet

B) bérlet

Hölgyek öröme.

Behozat 3 felvonásban. Irták: Hennequin és Mitchel. Fordította: Heltai Jenő.

SZEMÉLYEK:

Blaise	Delly Lajos	Plantarel	Polgár S.
Pagevin	Várnai Jenő	Marie Ange	Harmath J.
Pasaudier	Vass Jenő	Nancy	Kapolyay J.

Kezdeté este 1/8 órakor.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma csütörtökön, 1911. október 12-én:

1. Franciaországi képek. Természetfáni felvétel. — 2. Nerwille. Szenzáció dráma — 3. Ninette kéréje. Nevetető — 4. Egy izzó fogház. Hatásos dráma. — 5. Grandy haldoklik. Humoros. — 6. Elveszve a rengetegben. Szenzációs sláger kép. 500 méteres kép. — 7. Tontolini csapdában. Kacagtató.

Előadások délután fél 6 órától.

Keltyarak; Páholy ülésenként 1 kor. Zartszék 1 kor. I-éd hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

URANIA

szépségnyelv színház.

(Bécs Simony-utca 1. szám, Szabadság-ter mellett.)

Ma csütörtökön 1911. október 12.

1. Középtengeri utazás. Látványos. — 2. Pompey romjai. Látványos. — 3. Egy határozatlan ur. Humoros. — 4. Méltóságos kisasszony szerelme. 3 felvonásban.

Előadások a. n. fél 6 órától kezdve este 11 óráig.

Keltyarak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

NYILTTÉR.*

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
 ÜDÍTŐ-GYÖGYIT

BAKTERIUM-MENTES
 természetes ásványviz.

Vese és hólyagbajoknál, vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fűvényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásúnak bizonyult. — Orvosiilag ajánlva.

Aradi főterakat

Pollák József cégnél, József főherceg-ut 11. sz.

SALAMANDER
 cipők elárusítása.

Oriási választék
 valódi amerikai
VADASZ-CZIPÓKBEN.

A n. 6. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányu cipők aradi kizárólagos egyedárusítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt Egységárak: Hölgyek és urak részére 16 K. 50 Ft. luxus kivitel 20 „ 50 .

WEINBERGER JANOS, ARAD

elsőrendű cipőáruháza.

1216

Tessék a kirakatot megtekinteni.

Telefon 312 szám.

Uj üzlet!

György

Menyhért

és Társa

női felöltők áruháza

Aradon, Andrássy-tér 8.

(Minorita-templom fő-
bejáratával szemben)

Szigoruan szabott árak!

Telefon 855. sz.

Vegyes kereskedés

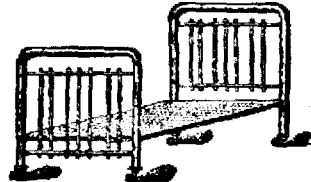
korlátlan italmérési jog és
trafikjoggal, nagyközségben,
konkurencia nélkül biztos
megélhetés, házzal együtt
előnyös feltételekkel
átadó november 1-ére
Bövebbet Nagy Far-
kas cégnél Aradon. 4742

Telefon 847. szám.

Garai Károly

vasbutorgyára

Aradon, Iósef főherceg-ut II.
sz. és Karolina-utca sarok

Gyárt réabutorokat a legegyszerűbbtől a
legmodernebb kivitelben, vasbuterok nem-
zetközi szállítása a világ minden irányá-
ban. Képvisele a bel- és külföld minden
nagyobb városában. 3471

Eladó

20 darab berni és
szimenthali jó husban
levő gulyabeli

ÜSZŐ

tizenöt 2, öt 1 éves.

Sárik József

Szapáryliget, Aradm.

Hubertus-lovaglás.

Az aradi lovas és a kisszentmiklósi lovagló
tüzérüteg osztály tisztikara

1911. november hó 3-án

Hubertus-lovaglást rendez.

Mezt.: d. e. 10 óra 30 perckor a es. és
kir. 12. huszárezred laktanya mögötti arad-
szegedi vasutvonal átjárójánál.

Ugyanaznap este 8 órakor társas összejöve-
tel a Központi szálloda éttermében.

A résztvevők külön meghívás helyett
ezuton hivatnak meg.

Husserl Manó

Arad, Szt. Pál-utca 11. sz.
Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték
szerele bádagos. Készítmo-
dern butor veretét. Fém-
oszlólás, galvanizálás.
(Nikkelezés, vörös és sár-
ga rezezés, horgonyozás,
ónozás, aranyozás, ezüs-
tözés.) 3341

Galvanoplasztikai munkák

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti szí-
nét, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATORRAL

megnedvesítjük.

≡ Nagy üveg ára 2 korona. ≡

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomago-
lással bérmentve küld 159

Nők legforróbb vágya SZÉPNEK LENNI!

Ezt legkönnyebben érhetik el a HAJÓS-
féle IBOLYA-CREME használatával.

Ara 1 tégelynek 1 korona.

Kapható mindenütt.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában

Arad, Andrássy-tér 22. szám.

**Hat gymnasiumot, vagy hat
reáliskolát, vagy hat polgári
iskolát végzett fiatal embert**

GYÓGYSZERÉSZ-GYAKORNOKNAK ELFOGAD

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerész

Arad, Andrássy-tér 22. szám.

Uraik figyelmébe

Mi akar elegánsan öltözködni, az tekintse meg minden rendelkezésére álló nagy bel- és külföldi művet raktárunkban

Angol uri szabó üzletében

Deák Ferenc-utca 40. sz. (Dr. Witzner-féle házban) nálam már 60 korelától kezdve egy elegáns szabású kabát, blóza vagy felöltő, finom szöveteiből kifogástalan kivitelben, mérték után részletfizetésre is kapható. 1900

Becszes pártfogásukat kérve, maradok tisztelettel

Horváth Flórián, angol uri szabó.

FOGAK

és fogsorok, aranyhidak és koronák ideálisan szépen, rágásra kitűnőek, készülnek

HALMOS

fogászati műtermében Asztalos Sándor-utca 10. sz. sz. (Szabadság-tér és Asztalos Sándor-utca sarok,

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon sz. 638.
4271

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelenyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4091

Színes és fehér himzések ugyiszintén fehérnemű varrások olcsó árban készülnek.

Uri leányok fehérnemű varráshoz és himzéshez oktatásra felvétetnek.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezésekkel

csillárokkal

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállít

KOCH DANIEL

Élelmiszer- és telefonberendezési vállalat

Arad, Deák Ferenc-utca 42.

Hölgyeim!

saját érdekükben cselekszenek, ha Aradon, Salacz-utca 1. sz. ház II. emeleten levő

trotteur, concert, gyász és leányka kalap-divatszalonomat

meglátogatják, ahol nagy választékban kaphatók a párisi divutamból magammal hozott legújabb divatu női kalapok. Nagybecsű vevőimet

olcsó árról

és figyelmes kiszolgálásról biztosítom. Javítások kívánatra azonnal elkészülnek. Kérem szives pártfogásukat, teljes tisztelettel: 4591

Maison Ritscher.

„ENGLISH HOUSE“

új angol uri szabóság

ARADON.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy ARADON, Deák Ferenc-utca, Fehér Kereszt épületében a mai kor igényeinek teljesen megfelelő modern angol

szabászati műtermet

nyitottam. — Módomban áll a nagyérdemű közönséget izlés, szabás, jutányos árak és előnyös fizetési feltételekkel a legpontosabban kiszolgálni. 4627

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Wertheim Jenő „ENGLISH HOUSE“

uri szabóság

Arad, Fehér Kereszt épületében.

Építetők figyelmébe!

Csabán Tivadar

építészeti irodája.

Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az építetők közönséget, hogy az építészeti téren mindennemű munkákat, ugymint:

tervezéseket, új építkezést, régi épületek átalakítását

ugy helyben, mint vidéken a legjutányosabb árban készik.

Tisztelettel:

Csabán Tivadar,

építész.

4631

Beton

csatornacsövek

fedőlemezek, mész, cement, fedélcserép, vakolat, köpor és gipsz kapható

Vas és Társánál

Arad, Boros Béni-tér 6. szám.

INGYEN!!

adok gumi-sarkot a nálam vásárolt női cipőkre.

Okt. 31-ig mélyen le-szállított árak.

Üzletemet nov. 1-én ugyan e házába áthelyezem és azt megnagyobbítva a legfinomabb

női, férfi és gyermek-cipőkkel,

valamint a legfinomabb kalapokkal és

uri dviatickekkel

felszerelve Aradon még nem létezett

olcsó árakban

árusítom. Olcsóságomról tessék meggyőződni. 4011

Iványi Menyhért

cipő raktára ARAD, Forray-utca (Gr. Hunyady-palota.)

Gyönyörű muffok, divatos boák
legolcsóbb árban kaphatók

MAYER MIKLÓS szücs-üzletében

ARAD, Kossuth-utca 5. sz.

(Saját ház.)

Ugyanott mindennemű szörmejavítás gyorsan és pontosan elkészítettnek.

Névjegyek

Ésinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Gyönyörű ajándékot

küldünk Önnek postafordítással
ingyen és bementve, ha ár-
jegyzékünk szetküldése czéj-
ből nekünk

**100 darab
címet**
(csak vidéki)

magán és állambizalmok, ta-
nítók, főpapok, orvosok, igaz-
ságügyi hivatalnokok, gyárosok
és gyári hivatalnokok, jobban
színi- és má-ánzők, kereskedők,
iparosok stb. címét lakohelyei-
ről és annak környékéről, tisztán
és olvashatóan egy iv papírra
leírva beküldi.

Vertrieb patentiert
Neuheiten.

LEOP. WEISZ, Wien, II/2. Hafenedergasse 1.

Telefon 218. sz.

Arad, Szabadság-tér 18

SINGER

"66"

a 20. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok
— ügynökei utján vásároljunk. —

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

Arad, József főherceg-ut 9.

(Lutheránus templommal szemben.)

Egy a fehérneműtöméshez való utasítást tar-
talmazó füzet barkinek ingyen kiadatik.

5187—1911. tkv. sz.

Hirdetmény.

Szabadhely község telek birtokszabályozás következtében és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. XXIX. tcz-ben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve a §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-a pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-ának b. pontja alapján eszközölt, vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteiket hat hónap alatt, vagyis 1912. évi április hó 10. napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. 16. és 18. §-ai esetében, ideértve az utódainak 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit és a tényleges birtokos tulajdonjogának ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1912. évi április hó 10. napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbított záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé nem fog figyelembe vétetni.

3. Hogy mindazok, akik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által nem különben azok, akik az első és második pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-cz szerinti eljárás és az annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat, akik a tulajdonjog arányában az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1912. évi április hó 10. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeiket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

4. Értesítettnek végül az érdekelt felek, hogy a jelen eljárás alkalmával a község beltelkei a közigazgatási áthelyezésnek megfelelően telekkönyveztettek. Felhivatnak mindazok, kik a beltelkeknek ily módon történt telekkönyvezése által nyilvánkönyvi jogait bármely arányban sértve vélik, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1912. évi április hó 10. napjáig bezárólag annál bizonyosabban nyujtsák be, mert e meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után igényeiket jóhiszemű harmadik személyek ellenében nem érvényesíthetik és az említett telekkönyvezést csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat jóhiszeműleg szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

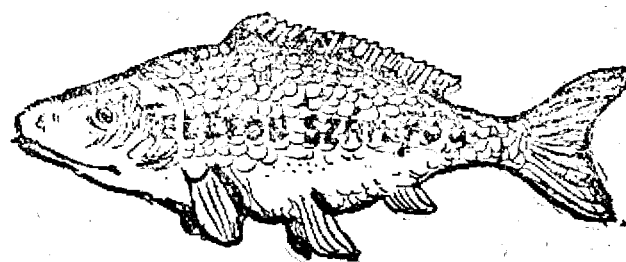
Együttal figyelmeztetnek azok a felek, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogyha azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag nyujtanak be az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

Máriaradna, 1911. szeptember 26.

Polgár Béla,

kis. jltó.

Cégemet kérem össze nem téveszteni. Kérjen árlapokat.

Városi és megyei telefon szám 735.

IL LIC S SIMON

HALNAGYKERESKEDŐ

ARAD, HAL-TÉR 13. (Saját ház.)

Mindennemű magyar, orosz és romániai sóshalak legnagyobb raktára. beszerzési forrása, készlete és szállítása legelőnyösebb napi áron. Rendelés esetén pontos címet és a végállomás jelölését kérem. 4724

Cégemet kérem össze nem téveszteni. Kérjen árlapokat.

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábizzadásban szenvednek, legjobban ajánlható szer. Teljesen szagtalanít!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitűnő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására. — Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsépp.

Kitűnő alpesi gyógyfüvekből előállított gyomorszábadó szer. Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főfájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darabbal) 1 korona.

Kapható kizárólag:

1845

Rozsnyai Máttyás

gyógyszertárában

Arad, Szabadság-tér.

Akinek jó, erős és csinos
férfi, női és gyermek cipőre
van szüksége, az forduljon
bizalommal 4717

Weisz Márton

cipőüzletéhez

(Deák Ferenc-u. 6. sz.)

hol olcsó árak mellett óriási
választékban valóban saját
készítményű cipők kaphatók
állandóan. Megrendeléseket
a legcsinosabb kivitelben esz-
közlünk.

Tessék próbavásárlást tenni!

Hauszer K. Géza

hangszerkészítő

Arad, Deák Ferenc-utca 40. szám.

(Dr. Winter-ház.)

Van szerencsém igen tisztelt megrende-
zőimnek és a nagyközönségnek értesíteni, hogy

hangszer műhelyem

Deák Ferenc-utca 40. szám alatt

van. — Raktáron tartok dus vá-
lasztékban mindennemű hangsze-
reket. Elvállalok hangszer átalaki-
tásokat és javításokat legjutányo-
sabb árak mellett. Vidékre meg-
rendeléseket leggyorsabban esz-
közlök. Szíves pártfogást kér ki-
váló tisztelettel

Hauszer K. Géza,

hangszerkészítő. 2801

Molnár Antal

épület- és bútorszállító

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Elvállalja minden e szakba
vágó munkák készítését, ugymint
modern lak- és boltberendezé-
seket, portál és épületmunkákat
a legmegbízhatóbb kivitelben, a
legolcsóbb árért.

Kész bútorok legolcsóbb beszer-
zési forrása.

Szíves pártfogást kér kész szol-
gálatlalt 8951

Molnár Antal,

épület és bútorszállító.

Jó erkölcsű fiú tanulóknak felvétetik.

Alkalmi vételek

és eladások

Ékszeráruháznál

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb
óra- és ékszerárkiára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer János-utca, Minerita-paleta

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és bril-
liáns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyra átcserélésnek
TELEFON 438. TELEFON 439.

Barthl János

épület és műlakatos

Arad, Rákóczi-utca 9.

Elvállal minden e szakmába
vágó munkákat, u. m.: épület-
vasalásokat, vaskerítéseket, sűrű-
csokat, takaréktűzhelyeket és min-
dennemű javításokat pontosan és
jutányos árakon.

Költségvetéseket úgy helyben, mint
vidéken díjmentesen.

A n. é. közönség becses párt-
fogását kéri, kiváló tisztelettel

1175 Barthl János.
Jó házból való fiuk tanulóul felvétetnek.

Ne mulassza el!

mielőttóra- és ékszer-

szükségletét beszerezni

felkeresni vetelkény-

szertől

Vogel László

műorás és ékszerész üzletét.

Veszek zálogcédulát,

tört aranyat vagy más

tárgyakra becserélem.

Arad, Weitzer János-u. 6.

Uj leányiskola-épület.

Ha olcsón akar vásárolni

ugy keresse fel

okvetlen mielőbb

Schwartzberger Manó

női felöltő áruházat

ARAD, Vörösmarty-utca 3. alatt,

hol legújabb divatu

női és gyermek

felöltők és szőrmeáruk

óriási választék-

ban feltűnő olcsó

árban kaphatók.

Uj díszmű, mázólo és fényező műhely.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy
Arad, Kossuth-utca 58.
sz. a mázólo és fényező
műhelyt nyitottam.

Elvállalok mindennemű épület, bu-
tor, portálé mázólast, fényezést,
floderozást és bármilyen kivitelű fé-
nyezéseket legszolidabb és legizlése-
sebb kivitelben, igen jutányos árakban.

Vidékre is árküldömbözet nélkül.
Szíves megbízásokat kér:

Papp András

fényező és mázólo. 4055

Ne üljön fel semmiféle hangzatos reklámnak, hanem saját érdekében felhívom a
figyelmét, mert most ismét nagyobb mennyiségű áruk érkeztek, amelyeket csak

az Asztalos Sándor-u. 4. sz. alatt levő

CSIPKE ÁRUHÁZBAN

lehet beszerezni. Eladásra kerülnek a következő

olcsón beszerzett áruk

Női ing R. Schiffonból 75 kr.-tól

Női nadrág R. Schiffonból 74 kr.-tól

Glott alj l. dupla 125 kr.-tól

Lüszter alj l. dupla 125 kr.-tól

Selyem alj l. dupla 375 kr.-tól

Midervédő batlezt 52—59 kr.-tól

Batlezt alj 125 kr.-tól

Taft selyem l. métere 68 kr.

Calkos selyem l. métere 82 kr.

Gyermekruhák 75 kr.-tól

Esoerayák 120 kr.-tól

Férfi ing R. R. schiffonból 99 kr.-tól

Férfi ajour sokal 39 kr.

Férfi nyilas sokal 39 kr.

Zsebkendő tucatja 58—120 kr.-tól

Gallér csak 7 kr.

Kézeltő párja 8—16 kr.

Harlonya 3 pár 50, 60 és 100 kr.

Kézimunka kongré kezdés 125 kr.

Csipke métere 1 kr.-tól

Csipke szövet 25 kr.-tól

Csipke gallérok 50 kr.-tól

Czérna keztük 15 kr.-tól

Férfi nyakkendők 10 kr.-tól

Hosszu glase keztük 150 kr.

Glase keztük rendez 59—85 kr.

Női ajour harlonya 35 kr.

Női nyilas harlonya 39 kr.

Csipke és csipkebetétek nagy választékban. — Csipke-szövetek nagy választékban.

Azonkívül érkeztek nagyobb mennyiségű csipkefüggönyök, stórok, himzett
madeira, schweizi himzések, női és férfi harisnyák, gyermek-harisnyák, selyem-
és czérna-keztük, finom női fehérneműek, női kötők, stb. Meglehető olcsó árak.

Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáról meggyőződni, mivel hogy most
ismét igen nagymennyiségű újabb áruk érkeztek.

2801

Tisztelettel

Csipke áruház.

Óvás: Figyelmeztetjük a t. vevőközönséget, hogy üzleten kívül senkit sem
jogosítunk fel cégünkől áruk elárúsítására.

Férfi ruhászövet gyapjuból frt. 1.20 kezdve. — Blous 1.25 kr.

Az iskolai beiratás alkalmából

2000 drb. fiú és gyermekkalap

a legolcsóbb árban lesz elárúsítva

Megérkeztek a legújabb divatu női modell posztó kalapok és
női csibész kalapok, 5 korona darabja, olcsóbb mint bárhol.

A legújabb divatu saját készítményű nyulször kemény és puha férfi
és gyermek kalapok minden színben és divat formában.

Vidékről beküldött bármely kalap tisztítása és festése ha
az 8 darab, portómentesen szállittatik vissza.

A n. é. közönség pártfogását kéri tisztelettel 4116

Bittenbinder, Konrád,

Arad, Deák Ferenc-utca 42. szám.

DEAFF szabadalmazott golyós csapágy- varrógépek

a jelenkor legjobb gépei, könnyű,
zajtalan járás, utólérhetetlen tar-
tosság, műhímzésre, harlonya- és
tehénmütömésre, kiválóan alkalm-
masak könnyű járásuk folytán. Dus
választék osaládi és ipari célokra.

Egyedüli képviselő

Hammer Vilmos

műszerésznél Arad, Szabadság-tér 7.

Nagy szakszerű javító műhely.

☞ Telefon szám 96. ☜

Ha rovatban minden más egy-
más mellett van, ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 3 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 16h. ut.
Kiadóhivatali telefon: 161. sz.
Beérkezési idő: 367. sz.

Apró hirdetések felvétele a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utjának költsége — a szöveg után — vagy levélbélyegben. Tudakozásért a hirdetés száma mindenkor 1000 levélbéli megkeresésenként, (a jelzés levélbéli kivétel) bevilágításával szolgál a kiadóhivatal, az esetben, vállalkozásig szabványos. Az apróhirdetések díja a szöveg száma szerint számítódik. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 3 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kézirathoz máhuzással jelölendők. Az apró hirdetések 6-óra szünetednek. A hirdetés a kiadóhivatalra díjtalanul megérkező. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.**

Ajánlatokhoz,

szövegeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert ettől semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elismertjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Szép,

fiatal, tisztamultu kis leány állandó barátja lenne gavallér diszkrét fiatal uriember. Ajánlatokat „Megbecsülni” címen a kiadóhivatal továbbítja. 4952

Elragadtatással

beszélnek mindenütt a „Molly” kézfinomító kitűnő hatásáról. Egy üveg ára 1 korona. Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Ismerettségét

keresem oly uri asszonynak, akivel egy-két kedves órát eltölthetnék. Leveleket „Kellemes” jelígre a kiadóba. 5190

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. I-3829

Két

jómódu, elegáns fiatal ember 2 szép leány ismerettségét keresi. Jelíge „Kettecskén.” 5181

Páratlan hatású araszéplő szappan a Földes-féle Margit-szappan — 70 fillér. II-4731

Hüvel,

diszkrét megjelenésű leánynyal, óhajt kellemes megismerkedést kötni intelligens hivatalnok. Leveleket „Pedáns” jelíge alatt a kiadóhivatalba kér. 5129

607.

Higiénikus gummi-ujdonság a legjobb, 6 drb. 3 kor., 12 drb. 5 kor. 50 fill. Egyedárusítás Aradon: Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

ÜZLETEK.

Fűszer- és terményüzlet, mely 12 éve fennáll, szép berendezéssel állásnyerés folytán átadó. Cím a kiadóhivatalban.

Szatócs üzlet

jómenetelű italmérés, trafik stb. más vállalat miatt eladó. Bővebbet Deák F. 22. 4828

Vécsey utca 6 sz.

alatt egy üzlethelyiség kiadó azonnal is 4836

OKTATÁS.

F. hó 15-én

gépírási, gyorsírási és könyvviteli tanfolyam veszi kezdetét. Mérsékelt tandíjak. Növendékek csak korlátozott számban vétetnek föl. Díjtalan, biztos állásközvetítés. Jelentkezni lehet Ziffer Sándornál Arad, Forray-u. gr. Hunyadi palota. 4904

Ha peccótes a ruhája

csak a „Purinált” használja. Vojtek és Weisz-tól I-3828

ALKALMAZÁST NYER.

AKINEK alkalmazottra van szüksége, a leggyorsabban ér el eredményt, ha az Aradi Közlöny apró hirdetéseinek „Alkalmazást nyer” című rovatában hirdet.

Szép írásu irodistanót

aki a könyvelésben, gép és gyorsírásban jártas felvesz. Ehrenfeld Ignác fűszer-nagykereskedő Arad. 4922

Egy ötven év körül

izraelita vallású házvezetőnő egy magányos, idősebb uriemberhez folyó év november 1-ére való belépéssel kerestetik. Cím: Bárány Dávid Arad, Sárossy-utca 5. Személyes jelentkezők d. e. 9-10-ig d. u. 1/2, 3-1/4-ig értekezhetnek. 4945

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HA venni, vagy eladni akar, a legcélszerűbb, ha az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek „Vétel és eladás” rovatát használja

Aradi Cipészek

Termelő Szövetkezete fióközlete: Csermón, Weinberger Menyhért. 3451

Rövid zongora,

harmonium, eufon és 2 drb. vetőgép eladó. Cím a kiadóban. 4697

2 perc alatt

minden fogfájást megszüntetnek az Indiai fogcseppek, üveg 70 fillér. Földes gyógyszerár, Arad. II-4731

Uj női kalap divatterem.

Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívom Arad, Forray utca gr. Hunyady-palotában megnyitott és modernül berendezett női kalap divattermemre, ahol legelegánsabb őszi és téli bécsi és párizsi modell kalapok dus választékban legolcsóbb árakban kaphatók. Kitűnő tisztelettel Havas Gizella 4931

Legfinomabb csemege szőlőt

(chasselas, passatutti, muskotály) ajánl: Hámory gazdaság, Arad, Deák Ferenc-utca 3. sz. 4577

Képherstetéseket

míg a készlet tart, rendkívül olcsó árban vállalunk. József főherceg-ut 10., Rauch és Szathmáry-féle fizletben. 4858

Toinal Világlapja,

Képes Hét, Uj Idők valamint összes bel- és külföldi folyóiratok és divatlapok számonként és bérletben házhoz szállítatnak. Krausz Paulin könyvkereskedése által. Telefon 511. szám. 4481

Lampionok

10, 16, 24, 30 és 40 fillér. **Confetti** 100 csomag 6 K., 1000 csomag 42 korona. Ingusz I. és könyv- és papír-kereskedés. Arad, főútlek Andrassy-tér 1. fióközlet Weitzer János-utca. 551

Kopott parket

tükörfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. I-3882

Képkerekekől 4301

legnagyobb választék, legjutányosabban lesznek elkészítve Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa és díszmű-áru kereskedésében. Telefon 588. Üvegezést is elvállal.

Eladók

teljes fűszer állványok felszereléssel, portállal, kívánatra áruval. Kosuth-utca 56. 4466

Két szoba-, konyha-

berendezés, esetleg lakással együtt, elutazás miatt, azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4956

2 darab 3 éves

kocsiba tanított számár jutányos árban eladó. Cím e lap kiadóhivatalában. 4955

Frisz libamájat

szív nélkül, legmagasabb árban veszek. Deák Ferenc-utca 33-34., kapu alatt balra. 4957

Amerikai és angol

gyártmányu uri és női cipők nagy választékban raktáron Klein József cipőüzletében Arad, Petőfi-utca. — Városi és megyei telefon 826. szám. 8725

Négy kaptár méh

eladó. Pöltenberg Ernő-utca 1. 4900

Vadgesztenyét

és makkott wagonként veszek. Grosz Jenő Arad, Hunyadi utca 1 szám. 4960

Fajparadicsomot

legfinomabb

csemegeszőlőt

4751 ajánl

Hámory gazdaság

Arad, Deák Ferenc-u. 3.

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkiválóbb fájdalommentes gyomor tisztító hájlesztés. Kezdes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 480. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszerárban 4075

ARAD, BOROS BENI UTCA.

Használt

Ólom

megvételre keresetnek

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban 1807

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az útszélben)